

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).

Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Nov papežev napad proti fašizmu

Odmevi poskušene atentata na baziliko sv. Petra — Ostri ukrepi fašističnih oblasti — Papež poziva k molitvi, da bi bog rešil slepote nasprotnike cerkve

20. julija d. Nacetost med Vatikano in Kvirinalom se zadnje dni kljub pomirjevalnim ukrepom fašističnega režima ne ni omilila, temveč skoro se povečala. Poskušeni atentat na cerkev sv. Petra je vzbudil v vatikanskih krogih silno ogorčenje in še vedno je dostop v Vatikan mogoč samo vatikanskim krožem. Celo sprotne romarje so bili odpuščeni.

Fašisti si na vse načine prizadevajo, da bi pokazali, kako neprijeten jim je atentat na cerkev sv. Petra, ter vrše preiskave na vse strani. Dosedaj na o storilcih še vedno ni nobene sledi. Fašistični krogi si prizadevajo dokazati, da nikakor ne gre za delo fašistov, marveč onih protifašističnih krogov, ki skušajo še poglobiti in poostriiti spor med Vatikanom in fašizmom. Bi vlada pokazala svojo dobro voljo, le zadnje dni dala zapleniti vse liste, ki so se kakorkoli neovoljno izražali o papežu. Pisec neke knjižice, ki so jo v fašističnih krogih zaradi protifašistične tendence še pred par dnevi odobraval, in sami širili.

Je bil sedaj zaradi žaljenja papeža aretiran in bo postavljen pred izredni tribunal.

Kako malo pa dajo v vatikanskih krogih na vse te ukrepe, priča včerajšnji govor papeža na sestanku kongregacije za sveta opravila. Papež se je v svojem nagovoru znet bavit tudi s sporom z italijansko vlado in obširno govoril o preganjanju. Kateremu je izpostavljena katoliška cerkev v Italiji. Pozival je zbrane cerkvene dostojanstvenike, naj skupno žnjim prosijo Boga, da privede nasprotnike cerkve na pravo pot in jih reši slepote, s katero so udarjeni. Svoj govor je papež zaključil z ugotovitvijo, da so, kakršni je položaj katoliške cerkve sedaj, zares potrebni čudeži. Sleni naj bi sprejeli, a oni, ki vidijo, naj bi razumeli.

V fašističnih krogih je vzbudil ta govor papeža zopet veliko ogorčenje, ker vidijo v njem novo hujškanje proti fašističnemu režimu. Današnji fašistični listi pišejo, da po tej poti ne bo mogoče priti do sporazuma.

Avstrijsko-nemška carinska unija pred haaškim razsodiščem

Pričetek ustne razprave — Avstrijska in češkoslovaška zahteva po imenovanju novih sodnikov je bila odklonjena

Haag, 20. julija s. V veliki dvorani mirovne palače so se danes obnočne pričele ustne razprave stalnega mednarodnega razsodišča o iuridični podlagi nameravane avstrijsko-nemške carinske unije. Od Društva narodov predloženo vprašanje se glasi:

»Ali bi se med Nemčijo in Avstrijo na podlagi in v imenstvu načel protokola od 19. marca 1931 ustvarjeno stanje nemalo o čenem 88. sainteermainske mirovne pogodbe in s prvimi ženevskim protokolom od 4. oktobra 1922?«

Pismeni prednostek je bil zaključen že 1. julija. Pri razpravi sodeluje samo pet držav, namreč Nemčija, Avstrija, Francija, Češkoslovaška in Italija. Vseh pet držav je v svrhu zaščite svojih interesov odposlalo svoje zastopnike.

Ob 10.30 se je zasliskal klic: »La Cour!« (sodni dvor) nakar so vsi prisotni vstali in so člani sodišča stonili v dvorano ter zasedli svoja mesta. V sredini predsednik Japonec Adachi. Po otvoritvi razprave je povzel besedo avstrijski zastopnik prof. Hauptmann ter je izjavil med drugim naslednje:

»Sodišče bo izreklo svoje mnenje o tem.

ali je avstrijsko-nemški protokol o carinski uniji v skladu s sainteermainsko mirovno pogodbo in ženevskim protokolom. Ker Nemčija ni podpisala niti ene niti druge pogodbe, ni v tem sporu direktno udeležena, temveč na eni strani avstrijska vlada sama, dočim so na drugi strani vlade Francije, Italije in Češkoslovaške. Zadnja skupina je v sodišču že zastopana po Franciji in Italiji. Avstrija pa ne. Zaradi tega stavlja sklicujoč se na člen 31. statuta mednarodnega razsodišča predlož, naj se ad hoc imenuje mednarodni sodnik za Avstrijo.

Nato je češkoslovaški agent poslanik Božinov predlagal, naj se ad hoc imenuje tudi mednarodni češkoslovaški sodnik, ker je Češkoslovaška po njegovem mnenju do Francije in Italije v istem razmerju kakor Avstrija in Nemčija. Francoski zastopnik Pasdewant in italijanski zastopnik Plottti sta izjavila, da nimata ugovora proti imenovanju avstrijskega, niti češkoslovaškega sodnika.

Sodišče je nato odšlo na posvetovanje ter je objavilo odločitev, da ne bo pristustilo niti sodnika za Avstrijo, niti za Češkoslovaško.

Otvoritev novega madžarskega parlamenta

Vihar že takoj na prvi seji — Polnoštevilna udeležba novoizvoljenih poslancev — Milijardno posojilo Madžarski

Budimpešta, 20. julija. Madžarski parlament se je danes sestel na svojo prvo sejo. Prisotnih je bilo skoro vseh 240 poslancev. To je redka slika v madžarskem parlamentu, ki je trpel poslednji čas do slednje na pomanjkanju kvoruma. Sejo je otvoril kvestor dosedanjega parlamenta, ki je naprosil grofa Alberta Apponyija, da prevzame kot najstarejši predsedstvo. Grof Apponyi je nato pozdravil vse poslance. Socialisti so klicali med njegovim govorom: »Živela tajna volilna pravica!« Vladni poslanci so odgovarjali, tako da je bila že prva seja zelo viharna. Ob koncu svoje govora se je Apponyi spomnil tudi uspeha madžarskih letalcev, ki so preleteli Ocean. Nato je bil prečitan dekret regenta Horthyja, s katerim se obe zbornici skli-

cujeta k zasedanju za jutri ob 12, da slišita ta prestolni govor.

Budimpešta, 20. julija. Po informacijah na merodajnih mestih je zagotovljeno plaširanje madžarskih zakladnih bonov v vrednosti 4 milijonov funtov (1.1 milijarde dinarjev). Trdi se, da so vsi boni že plaširani. Udeležene so tri finančne skupine, francoska, angleško-švicarsko-holandska, ki ji načeljuje Rothschild, ter sindikat ameriških bank National City Bank ter Steyer in Comp. Emisija bo v nekaj dneh izplačana in bodo istočasno madžarske banke odprle svoje blagajne. Za kontrolorja finančnega poslovanja je imenovan bivši finančni minister grof Telekvi, ki je pred desetimi leti poklical Karla Habsburškega na Madžarsko.

Kako gospodarijo v sovjetski Rusiji

Zanimiva razkritja bivšega sovjetskega uradnika — Boda in pomanjkanje ruskega delavstva

Pariz, 20. julija. AA. V listu »Dernieres Nouvelles« objavlja nekak Dogaevskega, ki se ni hotel na poziv ruske vlade vrniti v Rusijo, izčrpen članek o sovjetskem gospodarstvu. Med drugim pravi, da je še kot komisar v Ukrajini in na Kavkazu postal testiratelj zoper sirovosti in nasilja, ki jih počno z narodom. Zato so ga poslali v inozemstvo, da bi jim ne bil v nadlego. Še preden je odpuščen, pa je imel dve leti prišlo mnogo videti. Videl je slabo gospodarstvo sovjetrov. Opazoval je, da se življenske potreščine (kakor jajca, meso in maslo) pošiljajo iz države, dočim delavci gledajo suh kruh in še tega dostikrat nimajo. V tovarnah so izdelovali drage konserve, ki so leta in leta ostale neprodane v skladišču in se kvarile, da so jih potem na odredbo sanitetne komisije morali vreči v morje. Bil je ogorčen nad odredbami sovjetrov, po katerih so metali žito na tuj tržišča, da se proda za vsako ceno. Protestiral je tudi proti temu, da so se stvari prodajale po 40 rubljev, njih produkcija pa je stala 170 rubljev. Zaradi tega protesta so ga obdali s člani GPU. Zaradi tega razmer v sovjetski Rusiji se tudi ni hotel vrniti, ko ga je vlada poklicala.

Anglija proti ruskemu dumpingu
London, 20. julija. AA. »Morningpost« prinaša izjave cele vrste zastopnikov raznih gospodarskih panog zoper ruski dumping. Tako se n. pr. pralnice v Londonu in drugih angleških krajih na takle način nastopile proti ruskemu dumpingu: Razstavile so zraven izlozbe cenenege sovjetskega mila tale napis: »To je sovjetsko milo, izdelano s prisilnim delom in tako po-

ceni zaradi dumpinga. Zato se mi umivamo z normalnim, dražjim angleškim milom.« List poroča, da se pripravljajo še druge velike akcije zoper ruski dumping.

Poset naših gospodarstvenikov v Pragi

Beograd, 20. julija. AA. Za ekskurzijo jugoslovenskih gospodarstvenikov v Prago o priliki praškega velesema, ki bo od 6. do 13. septembra, se vrše velike priprave. Naloga te ekskurzije je, da vzpostavi še ožje stike med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi gospodarstveniki. Na pobudo našega poslanika v Pragi dr. Kramerja bodo jugoslovenski gospodarstveniki razvrščeni v posebne skupine. Vsaka skupina bo prišla s posebno skupino češkoslovaških interesentov v stike. Tako n. pr. se bodo našli izvozniki sestali s češkoslovaškimi trgovskimi interesi, naši uvozniki pa s češkoslovaškimi industriji in z ostalimi producenti blaga, ki ga kupujemo na Češkoslovaškem. Pod takimi okolnostmi bo ta ekskurzija rodila najboljše sadove.

Preureditev »Zeppelin«

Friedrichshafen, 20. julija. AA. Zrakoplov »Grofa Zeppelina«, ki poleti v petek v polarne kraje, so popolnoma preuredili. Iz gondole za potnike so odstranili vse pohištvo. Ostala bo samo dolga miza z nekaj stoli iz lahkih kovin. Znanstveni instrumenti bodo spravljeni v prostori za posadko. Vse spalne kabine so zmanjšali.

KORAK ZA KORAKOM:

ZA PARIZOM LONDON

Pariška posvetovanja so odstranila napetost med Nemčijo in Francijo in položila temelj za izgraditev iskrenega sporazuma — Započeto delo se nadaljuje na svetovni konferenci v Londonu

Pariz, 20. julija d. Zgodovinska pogajanja v Parizu so se nadaljevala v nedeljo ves dan in ves večer kasno v noč. Dopoldne in deloma še popoldne so se vršile skupne konference vseh v Parizu navzočih državnikov; prisostvovali so jim poleg drugih tudi ameriški ministra Mellon in Stimson ter angleški zunanji minister Henderson. Vmes in pa zvečer so se vršila še ožja posvetovanja samo med nemškimi in francoskimi državniki. Zaključena so bila malo pred polnočjo s službenim komunikacijem, ki sta ga skupno izdali francoska in nemška vlada. Iz komunikacije izhaja, da so bile pretirane nade oni, ki so se nadejali, da bo mogoče kar čez noč odstraniti vse težave za sodelovanje med Francijo in Nemčijo, izhaja pa obenem tudi to, da je bil na konferencah dosežen velik napredek in položeni temelji, ki bo na njem morda res mogoče zgraditi za Evropo in ves svet rešilno stavbo iskrenega francosko-nemškega sporazuma. V tem smislu pozdravlja uspehe pariških dni tudi vse trezno in resno časopisje Francije, Nemčije in Anglije.

Henderson ter oba ameriška ministra so odgovorili iz Pariza v London že včeraj, francoski in nemški ministri ter drugi državniki pa so se odpravili danes dopoldne s posebnim vlakom. Tudi v vlaku so se vršili živahni razgovori med njimi.

Oči vse politične javnosti Evrope so sedaj uprte v London, kjer naj se uspešno nadaljuje v Parizu pričeto delo.

Francosko poročilo o nedeljskih dogodkih
Pariz, 20. julija. AA. Včeraj so se vršile ves dan dolgotrajne konference med državni evropskih velesil. Konference so zelo izgladile pot k francosko-nemškemu sporazumu in omogočile udeležbo Francije na londonski konferenci, kamor bi francoski ministri ne šli, ako se na sobotnik in nedeljskih posvetovanjih ne bi razčistili odnosov med Nemčijo in Francijo.

V soboto ponoči sta se Brüning in Curtius preko polnoči posvetovala z Američanoma Stimsonom in Mellonom, v nedeljo dopoldne ob 10. pa so se sestali državniški šestih velesil v uradih ministrskega predsednika Laval. Navzoči so bili Stimson, Mellon, Henderson, Grandi, Hyman, Jošisava (japonski poslanik), pa seveda Laval, Briand, Brüning in Curtius.

Konferenca je trajala dve uri in pol. Na predlog ministrskega predsednika Laval so sklenili, da bo londonska konferenca razpravljala izključno o finančni in gospodarski krizi v Nemčiji in da se ne bo dotaknila vprašanj razorožitve, revizije reparacijskih plačil in francosko-nemških političnih odnosov, ki zanimajo, kakor je Laval naglasil, le Nemčijo in Francijo. Po konferenci je Laval povabil udeležence na kosilo v Hotour. Popoldne ob 16. so se nadaljevala francosko-nemška pogajanja. Trajala so do 19.30. Medtem sta se ameriški državni tajnik Stimson in ameriški zakladni tajnik Mellon odpravila v London.

Ob 8. zvečer je zunanji minister Briand priredil na gost nemškimi ministrom slavnostno večerjo v zunanjem ministrstvu. Med gosti je bilo mnogo diplomatov, vsi v Parizu navzoči zunanji ministri in več vodilnih francoskih finančnikov, učejakov in politikov. Pred večerjo so končeval Brüning, zunanji minister Henderson in ministrski predsednik Laval govorili po radilu. Deljali so, da upajo na ugoden uspeh pogajanj.

Ob 22. uri so se francosko-nemška pogajanja nadaljevala, pred polnočjo pa je bil objavljen službeni komunikacij, izdan skupno od nemških in francoskih državnikov.

Nemško poročilo

Berlin, 20. julija. AA. Nemško-francoski razgovori so prišli včeraj v odločilni stadij. Ob 10. dopoldne je bila v ministrskem predsedstvu konferenca vseh v Parizu bivajočih zastopnikov držav, ki se zanimajo in ki so zainteresirane na sedanjih meddržavnih vprašanjih. Konferenca je trajala 2 in pol uri.

Na željo predsednika francoske vlade Laval je konferenca sklenila, naj bo sestanek v Londonu posvečen nemški finančni krizi. Razprava v Londonu se ne bo dotikala vprašanj razorožitve, revizije pogodb ali političnih odnosov med Nemčijo in Francijo.

Opol dne je predsednik francoske vlade Laval priredil kosilo na čast zunanjih gostov. Pogajanja so se nadaljevala dopoldne in zvečer po banketu, ki ga je priredil Briand. Šlo je za sestavo izjave francosko-nemške vlade, ki naj potrdi, da so se odnosi med obema državama izboljšali.

Ob 8. zvečer so govorili v francoskem radiu predsednik francoske vlade Laval, angleški minister za zunanje zadeve Henderson in državni kancelar Brüning. Vsi trije se nadejajo, da bodo sedanja pogajanja uspešna.

Pariz, 20. julija. s. Dr. Brüning je pred svojim odhodom v London dal zastopniku agencije »Havas« naslednjo izjavo: »Polagoma važnost na konstatcijo, kako smo občutili priprani in topli sprejem, ki

so ga nam v Franciji priredile francoska vlada in francoske oblasti. Prepričani smo, da bodo posvetovanja s francoskimi kolegi imela srečne posledice za vedno večji razvoj francosko-nemškega sodelovanja, kateremu smo odkritosrčno naklonjeni.«

Službeni komunikacije

Pariz, 20. julija. AA. Snoči ob 23.30 je bil v predsedstvu vlade izdan komunikacij, ki pravi med drugim:

Zastopniki nemške in francoske vlade so soglašali v tem, da je njih sestanek važen in da naj bo začetek novega zaupnega sodelovanja. Zastopniki francoske vlade so spoznali, da je finančna kriza Nemčije resna. Zato so izjavili, da so pod pogojem finančnih jamstev in ukrepov v prilog političnega miru pripravljeni, diskutirati kasneje o smernicah finančnega sodelovanja z mednarodnim okvirjem. Zastopniki obeh vlad so že sedaj poudarjali, da bodo med seboj ustvarili čim najbolj ugodne pogoje za kasnejše sodelovanje na gospodarskem in političnem področju. Spoznali so, da morajo združiti svoje napore, če naj se vzpostavi kredit in zaupanje v okolju kot podlaga miru in varnosti.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 20. julija. AA. O rezultatu pariških pogajanj ni še definitivnih vesti, ki bi omogočale končno sodbo o teh razgovorih. Večina nemškega časopisja je pa zadovoljna s sodelovanjem nemških ministrov v Parizu in s prijateljskim načinom, s katerim so se vodila pogajanja. Komunikacij, objavljen v soboto ponoči v Parizu, pravi, da je pamen pogajani trajen sporazum med Francijo in Nemčijo. Politični krogi menijo, da je poset nemških ministrov v Parizu zelo olajšal sedanjo napetost med Nemčijo in Francijo. Pri tem zatrijujejo, da francoski ministri niso stali nobenih za-

htev in da so odšli v London, ne da bi pri zahtevali od Nemcev, naj pristanejo na kakke pogoje. Posebno važnost pripisujejo dejstvu, da je bil v vprašanju novega reeskomotnega kredita nemški Državni banki dosežen sporazum. Ni izključeno, da bodo te kredit spremeni v dolgoročne, kar se bo najbrž zgodilo pri londonskih pogajanjih.

Skupen odhod Francozov in Nemcev iz Pariza v London

Pariz, 20. julija. s. Z brzovlakom ob 10. dopoldne so iz Pariza v London odpotovali nemški kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius s člani nemške delegacije, dalje francoski ministrski predsednik Laval, zunanji minister Briand, finančni minister Flandin, proračunski minister Pietri, državni podtajnik Poncet in generalni tajnik za zunanje zadeve Berthelot z ostalimi člani francoske delegacije. Na kolodvoru se je zbrala zelo velika množica ljudi. Tik pred odhodom sta se kancelar dr. Brüning in ministrski predsednik Laval, ki sta bila skupno v enem kupeju, pokazala pri oknu. Množica jih je živahno pozdravljala. Pri odhodu je množica začela vzklikati: »Živel mir! Živela Francija!«

Pariz, 20. julija. s. Na potu iz Pariza v Calais so se francoski ministrski predsednik Laval in njegovi kolegi razgovarjali z nemškimi, italijanskimi in belgijskimi ministri, ki so na povabilo Laval zavzeli prostore v vozu ministrskega predsednika. Dr. Brüning se je zlasti razgovarjal s francoskim finančnim ministrom Flandinom in proračunskim ministrom Pietrijem o proračunu Nemčije. Ministrski predsednik Laval je povabil v svoj voz k zajtrku dr. Brüninga, dr. Curtiusa, Grandija, Hymanja, belgijskega finančnega ministra Franquija in svoje francoske ministrske kolege.

Nadaljevanje v Londonu

Ovacije londonskih množic evropskim državnikom — Otvoritev konference po Macdonaldu

London, 20. julija. d. Pozornost vsega sveta je danes obrnjena na angleško prestolnico, kjer so se deloma že včeraj, v glavnem pa v toku današnjega dne zbrali zastopniki šestih velesil in Belgije, da nadaljujejo svoje razprave in posvetovanja o rešitvi naivžnejših mednarodnih problemov, o gospodarski krizi, ki vedno bolj tlačijo Evropo in ves svet, pred vsem pa o finančni pomoči Nemčiji. V vseh krogih priznavajo, da so pariški razgovori tako daleč razčistili položaj, da bo londonska konferenca brez dvoma rodila pozitivne uspehe. Konferenca, ki jo smatrajo skupno z včerajšnjimi pariškimi posvetovanji za najvažnejši dogodek povojne dobe, bo v bistvu nadaljevanje pariških razgovorov, ter bo trajala le nekaj dni. Na konferenci so zbrani vodilni državni današnjega sveta. Anglijo zastopajo ministrski predsednik Macdonald, ki je obenem predsednik konference, zunanji minister Henderson in finančni minister Snowden. Francosko delegacijo tvorijo predsednik Laval ter ministri Briand, Flandin in Pietri. Nemčijo zastopata dr. Brüning in dr. Curtius. Zedinjene države zunanji minister Stimson in finančni minister Mellon, Italijo zunanji minister Grandi, Belgijo zunanji minister Hyman in finančni minister Franqui, Japonsko pa njen poslanik v Londonu.

Angleška vlada je imela danes dopoldne dolgotrajno sejo, na kateri je razpravljala o podrobnostih konference ter o stališču, ki naj ga zavzame Anglija. Na seji je zunanji minister Henderson podal obširno poročilo o poteku razgovorov v Parizu. V londonskih krogih vlada zelo optimistično razpoloženje ter sodoji, da bo konferenca po sestanku nemških in francoskih državnikov v Parizu, ki je mogoče koristil medsebojnemu zblizanju, potekala gladko ter končala v znamenju sporazuma. V glavnem bo konferenca razpravljala o naslednjih točkah: 1. razmerje med Hooverjem in Youngom načrtom, 2. vprašanje dolgoročnih kreditov za Nemčijo, 3. vprašanje finančne podpore malim državam, zlasti onim na jugovzhodu Evrope, ki so finančno zelo prizadete vsled Hoovervega moratorija.

Otvoritvena seja se je pričela ob 18.30 v prostorih ministrskega predsedstva v poslanski zbornici.

Prihod ministrskega vlaka

London, 20. julija. s. Še nikoli kolodvor Viktorija v Londonu ni nudil take slike, kakor danes pri prihodu ministrskega vlaka iz Pariza ob 17.15. Že pol ure pred prihodom vlaka so prispeli na kolodvor člani diplomatskega zbora ter oficijalni zastopniki Anglije, med njimi ministrski predsednik Macdonald in zunanji minister Henderson, ki se je bil že snoči vrnil iz Pariza. Velikanska množica je postajala vedno večja in je končno zatrpala ceste, ki vodijo do kolodvora. Ko je vlak prispel na kolodvor, sta angleška državnik Macdonald in Henderson s prisrčnim stiskom rok pozdravila najprej svoje francoske in nemške kolege, nato pa druge ministre. Ob navdušenih vzklkih ogromne množice so se nato avtomobilski posameznih delegacij odpravili v razne hotele. Francoska delegacija bo stanovala v Carlton hotelu.

Potek otvoritvene seje

London, 20. julija. AA. Eno uro po prihodu na postajo Victoria so francoski, nemški, italijanski in belgijski delegati odšli v prostore ministrskega predsednika v spodnji zbornici, kjer se je ob 6.30 sestala konferenca, ki bo razpravljala o finančnem in gospodarskem položaju v Nemčiji. Sejo je otvoril ministrski predsednik Macdonald, ki je očrtal vzroke nemške gospodarske in finančne krize in važnost naloge konference. Po njegovem govoru je poročal ministrski predsednik Laval o pariških razgovorih in obrazložil duh, v katerem so se vodila pogajanja med francoskimi in nemškimi ministri. Nato je pojasnil stališče Francije in dejal, da upa v lojalno sodelovanje med Francijo in Nemčijo in v obnovo medsebojnega zaupanja sveta.

Nemški kancelar dr. Brüning je ponovno poudaril pripravljenost do sodelovanja in se zahvalil za priloženost za pariške razgovore. Poročal je dalje o finančnem položaju v Nemčiji in o odredbah nemške države, da premagata te težkote. Končno je poudaril potrebo, da se Nemčiji pomaga, da olajša svoj položaj. Nato so razpravljali o dnevnem redu, nakar so sejo odgodili na jutri jutraj. Vršila se bo v zunanjem ministrstvu.

Optimizem angleške javnosti

London, 20. julija. AA. Tukašnji novoročeni krogi so zelo optimistični glede uspeha londonske konference. Menijo, da so pariški razgovori precej razčistili položaj. Henderson je zastopnikom časopisja dejal, da so prijateljski razgovori, ki jih je v Parizu imel s Stimsonom in s francoskimi ministri mnogo priploogli k medsebojnemu razumevanju. Minister je dalje poudaril veliko važnost poseta nemških ministrov v Parizu. Francosko-nemško zblizanje je po njegovem mnenju zelo koristilo pripravljalnemu delu za londonsko konferenco. Končno je dejal, da upa na ugoden uspeh te konference.

Tudi angleško časopisje je v splošnem zelo optimistično tako glede pariških uspehov kakor glede poteka londonske konference.

Česa se nadejajo Nemci

Berlin, 20. julija. s. Na podlagi poročil iz Pariza menijo v Berlinu, da se je prvotno v Londonu nameravalo realizirati takojšnjo pomoč za Nemčijo z rediktom emisijih bank nemški državni banki in da se je kasneje nameravalo izreženiti ta razmeroma dragi kredit v obliko posojila. Sedaj pa so očitno presli na drugo postopanje in sicer do odgoditve nemško francosko političnega sporazuma, dokler problem velikega dolgoročnega posojila ne bo postal aktualen. Za sedaj bi se razpravljalo le o rediktomnem kreditu emisijih bank nemški državni banki. Ta takojšnja pomoč bi bil torej pravi tema v Londonu.

Nova trgovinska pogodba z Avstrijo

Avstrija nam daje ugodnostne kontingente za govedo in svinje ter preferenco za pšenico — Pogodba velja za 1 leto — Izpremembe jugoslovenskih pogodbenih carin

V soboto so bila na Dunaju končana pogajanja za revizijo avstrijsko - jugoslovenske trgovinske pogodbe. Nova pogodba je od obeh delegacij parafirana in so nje tarifne določbe na podlagi izmenjav not med avstrijsko in jugoslovensko vlado stopile že v nedeljo v veljavo (istočasno je stopila v veljavo tudi avstrijsko - madžarska pogodba). Jugoslovenske carinarnice so v ponedeljek uporabljale že spremenjene tarifne postavke.

Kakor znano, je Avstrija za 1. julij odpovedala doslej veljavno pogodbo iz l. 1925. (za naknadnim sporazumom iz l. 1928.). Pogajanja pa so se zavlekla, tako da je bilo potrebno dvakrat s provizorijem podaljšati veljavnost stare pogodbe (z nekaterimi izpremembami). Od sklenitve pogodbe v l. 1925, je Avstrija izdala 5 carinskih novel, s katerimi je uvedla znatno povišanje zaščitne carine, zlasti agrarne. Da bi mogla uveljaviti te carine, ki so bile v pogodbah večinoma vezane, je Avstrija odpovedala pogodbi tudi Madžarski in Češkoslovaški.

Spiro izrazite agrarno - zaščitne tendence avstrijske trgovinske politike, je bilo vnaprej jasno, da bodo pogajanja zelo težavna. V času, ko je Avstrija izdala 5 carinskih novel, je naša država obdržala svoje staro carinsko tarifo in ni povišala carin, ki bi v večji meri tangirale avstrijski izvoz. Nasprotno, številne carinske postavke smo v tem času na podlagi pogodb z drugimi državami znižali, kar je zaradi klavzule o največjih ugodnostih prišlo v prid tudi avstrijskemu izvozu. Ker so se zaradi agrarno - zaščitne politike Avstrije poslabšali pogoji za naš izvoz, je morala naša delegacija stremeti za tem, da se vsaj izravna naša bilanca s to državo; zato je morala zahtevati revizijo onih naših pogodbenih carin, ki so doslej dajale ugodnosti predvsem avstrijskemu izvozu. Istočasno pa je morala naša delegacija skrbeti za to, da se vsaj kolikor je to pri danih razmerah mogoče, zagotovi naš izvoz v onih predmetih, ki jih mora Avstrija uvažati.

Vsebinska pogodbena

Po parafiranem pogodbenem načrtu ostane splošni del pogodbe iz l. 1925, nespremenjen v veljavi. Le zaključni protokol je dopolnjen v pogledu naših govedskih krošnjarjev, ki so imeli doslej pri izvažanju svoje obrti v Avstriji težkoče. Krošnjarjem iz kočevskega, logaškega, novomeškega in črnomeljkega srezu, ki prodajajo izdelke domače lesne obrti in južno sadje, je dovoljeno krošnjarenje v Avstriji pod enakimi pogoji, kakor veljajo za domače krošnjarje. Njihove izkaznice so bodo v vsakem avstrijskem srezu vidrle brezplačno. Krošnjarji smejo s seboj nositi tudi material in polfabrikate za popravilne poškodovanih predmetov.

Nadalje se dodajo zaključnemu protokolu tudi določbe glede postopanja pri preračunavanju sedanjih avstrijskih carin iz zlatih kron v zlate šilinge, za primer, da se avstrijska tarifa preuredi na šilinge, in se avstrijske določbe glede trajanja pogodbe. Nova pogodba stopi v veljavo 1. julija t. l. in ostane v veljavi do 30. junija 1932, torej eno leto. Če ne bo pogodba od ene ali druge strani odpovedana 3 mesece pred potekom, velja naprej in se potem lahko vsak čas odpove na 3 mesece.

Ugodnostni kontingenti

V tarifnem delu pogodbe, ki je zelo obsežen, so številne določbe pogodbenih carin ostale nespremenjene. Glede našega izvoza v Avstrijo je predvsem omeniti ugodnostni kontingent za govejo živino in mesne svinje in določbe glede preference za žito.

Za govejo klavno živino nam je Avstrija priznala kontingent od 10.000 glav po ugodnostni carini od 9 zlatih kron za 100 kg (doslej je znašala pogodbeno carina 8,50, odnošno 10 zlatih kron). Pri uvozu preko tega kontingenta bo veljala znatno višja avstrijska avtonomna carina. Za govejo delovno živino znaša nova pogodbeno carina 70 zlatih kron od komada (doslej 50 zlatih kron), za mlado živino 50 zlatih kron (45) in za teleta 8 zlatih kron od komada (4).

Drugi ugodnostni kontingent smo dobili za lahke svinje od 40-150 kg, in sicer v višini 21.000 komadov po carini od 18 zlatih kron za 100 kg. Svinje preko 150 kg so proste. Doslej je veljala carinska prostost za

svinje, težke preko 110 kg, dočim je za lahke svinje pod 110 kg veljala ista carina od 18 zlatih kron, kakor velja sedaj samo za kontingent. Lahke svinje, ki se bodo izvažale preko kontingenta, bodo podvržene avtonomni carini od 45 zlatih kron.

Glede uporabe teh kontingentov bo potreben še sporazum med našimi in avstrijskimi interesi, tako glede časovne razdelitve, kakor glede na potrebo ohranitve stabilnosti cen na avstrijskem trgu. Če ne bo prišlo do sporazuma med privatnimi interesi, bosta podrobnosti glede izrabe kontingentov določili obe vladi sporazumno.

Preferenca za pšenico

Važno so zlasti tudi one določbe pogodbe, v katerih nam Avstrija daje odprto preferenco za pšenico. Avstrija se je v pogodbi obvezala, da bo za 500.000 stotov naše pšenice računala le carino, ki bo za 3-20 zlatih kron nižja od vsakokrat splošno veljavne carine (sedaj znaša carina 10 zlatih kron tu bi preferenčna carina znašala torej 5-80 zlatih kron). Ta določba pa bo stopila šele v veljavo, čim bodo na to izjemo od klavzule o največjih ugodnostih pristale vse one države, ki uživajo v prometu z Avstrijo največje ugodnosti. Avstrijska vlada se je v pogodbi obvezala, da bo nemudoma zahtevala od teh držav pristaneke. Če pa te preference ne bi bilo mogoče uveljaviti, mora Avstrija takoj stopiti z našo državo v nova pogajanja zaradi drugačne ureditve vprašanja uvoza jugoslovenske pšenice.

Od ostalih novih avstrijskih pogodbenih carin je omeniti carino na moko in zdrob od pšenice, ki je določena sedaj v obliki dodatka od 3,50 zlatih kron k carini za 200 kg pšenice. Nadalje naj omenimo še naslednje pogodbeno carine: na namizno sadje, in sicer: češnje 5 zlatih kron, jabolka, brusnice, marelice 5 zlatih kron, breskve 8 zlatih kron, na običajna jabolka od 1. julija do 15. novembra 2 zlatih kron, od 15. novembra do 15. decembra 3 zlatih kron in od 15. decembra naprej 5 zlatih kron. Sveže slive so carine proste, prav tako hmelj (doslej 20 zlatih kron). Carina na suhe gobe znaša 10 zlatih kron, na mast 30, na slanino 22, na slivovko do 50% 75 zlatih kron, na salamo in kranjske klobase 60 zlatih kron, na sira z leseno rešetko 25 zlatih kron, pri premeru preko 40 cm 30 zlatih kron, na suho robo iz mehkega lesa 8 zlatih kron, na zobofrebe 6 zlatih kron, na kropske žeblice 14 zlatih kron in na žeblice za čevlje, ročno kovane 21 zlatih kron. Carine prost je uvoz bučnega olja, tanina in ekstraktov za strojenje ter kalcijevega cianamida.

Nove jugoslovenske pogodbeno carine

V tarifnem delu, ki se nanaša na jugoslovenske pogodbeno carine, so številne postavke v primeru s staro pogodbo povišane. Važno so naslednje nove pogodbeno carine (v oklepajih dosedanje): tarina post. 138/2: gorčica 50 zlatih kron (30); tar. post. 356/4: denarnice za drobiž od tkanine z žel. zapiranjem, nova postavka 500 zlatih kron; tar. post. 367: dežniki, solniki a) svinjeni ali polsvinjeni s finim držajem 6 zlatih kron (6); b) z okrašenim držajem 6 Din (5); običajni 4,50 zlatih kron (3,50); tar. post. 422: deli zabojev za razpošiljanje sliv: se ukine vezava in stopi v veljavo avtonomna carina od 10 zlatih kron (3,40); tar. post. 431: letve za pohištvo, profilirane 110 (90), z inštracijami 130 (100), politirane ali barvane 130 (100); tar. post. 424: oklenien les (Sperholz): avton. carina 15 zlatih kron (10); tar. post. 432: leseno pohištvo 200, 300, 360 zlatih kron (75, 110, 200); tar. post. 435: sirova lesena tramvajska kolesa in lesene skatle 120 (50), lužena, lakirana 240 (50); tar. št. 441: celuloza: se ukine vezava; tar. št. 444: papir za zavilane 15 (14); tar. post. 447: svinjeni darči 50 (40); tar. št. 543: železne osovine 30 (27); tar. št. 544: batil. klavir nad 1 kg 28 (25); nad 1 kg 40 (35); tar. št. 546: lopate motike, krampi neobdelani 30 (27), grablje 35 (27), obdelani 37 (30), 45 (32); tar. št. 554: vilaki, matice: preko 14 mm 30, 7-14 mm 40, do 7 mm 70 (doslej 30 in 70); tar. št. 556: okovje za okna: 45 (40); tar. št. 584: izdelki od kovnega železa: 1a 25 (22), 1b 30 (27), 1c 35 (32), 1d 45 (36), 2a 35 (32), 2b 40 (37), 2c 50 (42) in 2d 70 (56); tar. št. 637: izdelki iz bakra 2b 200 (170), 3b 250 (210); tar. št. 667: elektr. svetilke 400 (330).

Obrtniški praznik v Celju

Občni zbor Zveze obrtnih društev za dravsko banovino. Celje, 20. julija. Kakor smo poročali v ponedeljkovem Jutru, so se vršile včeraj v Celju velike obrtniške svetkosti. Dopoldne je bil odprtjen in blagoslovljen Obrtni dom, prvi v dravski banovini, nakar se je vršilo v mali dvorani Celjskega doma okrogno obrtniško zborovanje. Ob 13. se je pričel v veliki dvorani Celjskega doma slavnostni banket, med katerim je pozdravil goste predsednik celjskega Obrtnega društva g. Vinko Kukovec. Drugo napitnico je izrekel šolski upravitelj Joško Bizjak. Ob koncu govora je izročila učenka obrtne nadaljevalne šole Lednikova gosp. banu krasen šopek. Nadaljevanje poročila je naslednje:

Nato je g. Josip Rebek obrtali položaj obrtništvu napram preteklosti in je izrazil odkrito hvalečnost, da more obrtnišvo danes svobodno izpregovoriti svojo besedo in se svobodno udeleževati v vseh strokovnih organizacijah. — Podpredsednik celjskega Obrtnega društva g. Anton Letnik iz Celja je z globoko zahvalnimi besedami izročil prisotnim novima častnima članoma društva g. Vekoslavu Kukovcu in njegovemu bratu Vinku Kukovcu diplomi častnega članstva, ki ju je mojstrsko izdelal g. Stojan Holobar. Oba odlikovancata sta v primerljivih govorih izrekla svojo hvalečnost za izredno počastitev. Sledili so govori g. Lazareviča kot zastopnika Beogradske obrtniške zveze, Jakoba Zadravca, častnega predsednika Zveze obrtnih društev za dravsko banovino in podpredsednika Splošne zveze obrtnih združenj v Mariboru in g. Zabkarja, ki je opisal borbo obrtniških društev proti raznarodovanju našega življa med svetovno vojno. Napil je predstavnikom našega obrtništvu, zlasti prvemu tajniku in blaginjakom društva g. Terku iz Celja. Šolski upravitelj g. Bizjak je nato napil še banovinskemu obrtnemu zadržnemu inšpektorju g. Ignacu Založniku, ki je po prejetu prvi poklical v življenje naše, sedaj že tako lepo razvito obrtno nadaljevalno šolstvo. Ban g. dr. Marušič je v svoji napitnici naglasil, da je Celje doseglo tako lepe uspehe, kakor jih izkazuje danes, prav v svoji medsebojni slogi v svobodni narodni državi, ki pod vodstvom svojega narodnega vladarja omogoča vsem stanovom svobodno razvoj. Godba je zaigrala državno himno.

Po banovem govoru je bil banket končan in se je kmalu nato pričel v zgornji dvorani Obrtnega doma občni zbor Zveze obrtnih društev za dravsko banovino. Zvezi občni zbor je otvoril predsednik g. Golčer. Nato je tajnik g. Zabkar podal poročilo o delu zveze v preteklem letu. Zveza se je po svojem zastopstvu udeležila desetih zborovanj, sama pa je priredila tri okrogna zborovanja. Na obrtniški praznik 19. marca je bilo prirejenih na njeno pobudo 19 obrtniških zborov, ki so vsi dobro uspeli. Letos se bodo vršili še obrtniški zbor za doljenko, šaleško, koroško, mariborsko in posavsko okrožje. Zveza je doslej pomirjevalno vplivala na včlanjena društva v vprašanju ločenih ali skupnih gospodarskih zbornic. Za ono ali drugo stališče se ni zavzemala in prepušča končno odločitev delegatom na občnem zboru Zveze obrtnih združenj, ki bo 6. septembra v Ljutomeru.

Tajniško poročilo je bilo sprejeto brez ugovora, enako tudi blaginjsko poročilo g. Holobarja. Na prelog revizorja g. Vehovarja je bil odbor izglasovan absolutno. Govorilo se je še o nujni potrebi, da banka upravnica čimprej potrdi pravila obrtniških društev v Trbovljah in Rogaski Slatini, da se bo moglo tudi v teh krajih skoro pričeti smotno stanovsko delo obrtnikov. Sprejet je bil dalje proračun zveze za bodoče poslovno leto in ostanejo dajatve iste kakor lani. Za vsakega člana bo plačevalo društvo po 5 Din prispevkov.

G. Rebek iz Ljubljane je apeliral na prisotnega člana uprave Obrtne banke g. Lazareviča, da bi preskrbel slovenskim obrtnikom cenene kredite. Naši obrtniki pa bi morali podpisati čim več delnic omenjene stanovske banke, ker bomo le tako mogli doseči potrebna denarna sredstva od zavoda. G. Igljič iz Ljubljane je v pomirjevalnih besedah vplival na prisotne delegate pri oembni bivših sporov in določitvi smernic za bodoče delo. Razvila se je potem daljša debata, v katero so posegli g. Pičman, Rebek, Golob, Lazarevič in drugi zlasti glede na vprašanje za ločene ali skupne zbornice. G. Markovič je navzočim položil na srce iskrene besede, naj obrtniki varujejo svoje organizacije. Ob 19. je predsednik zaključil dobro obiskan občni zbor, katerega sta se udeležila poleg gori omenjenih gostov tudi dva delegata iz Vinkovcev. Celje je pozdravilo važno obrtniško zborovanje s tem, da je razobesilo državne zastave. Na lepem dnevu in velevažni prireditvi celjskega Obrtnega društva vsemu našem obrtništvu iskreno čestitamo.

Velik požar v Kočanah

Beograd, 20. julija p. Kakor javljajo iz Kočan, je tamkaj pogorela vakufska zgradba. Vsi poskusi pogasiti ogenj so bili zaman, ker je bilo poslopje večinoma iz lesa. Škoda je velika.

Elitni Kino Matica

Danes ob 4., 1/8. in 9 1/4 uri zvečer

RICHARD TAUBER

poje v čarobni opereti

Zemlja solnca

Godba: LEHAR

nižane letne cene!

Dve istočasni požarni katastrofi na Notranjskem

V vasi Nadlesku je zgorelo 25 posestnikom 68 zgradb — škoda je cenjena na 2 in pol milijona dinarjev, a vsa zavarovalnina skupaj dosega komaj 500.000 dinarjev — Na italijanski strani pa je požar uničil vas Stranje

Stari trg pri Rakeku, 20. julija. Veliko obmejno občino Stari trg, ki šteje 25 večjih in manjših vasi, so v nekaj dneh zadeli že

tri požarne katastrofe.

V sredo podnovi so začeli goriti gozdovi posestnikom s Knežje njive, ki imajo okoli 40.000 Dn. Škoda. V sredo zvečer pa so bili gasilci v Loški dolini alarmirani, da gori v eno uro oddaljenem Babinem polju ob nekdanji hrvaško-kranjski meji. Tam je zgorelo trem posestnikom vse in znaša škoda okoli 200.000 Din.

Včeraj so se stanovci vasi Nadleska, oddaljeni od Starega trga približno četrte ure, že spravljeni k počitku, ko so se začeli po vasi obupni klici: »Goril Goril«

Začelo je goriti

okrog 9. ure zvečer pri posestniku Viktorju Mulcu, katerega hiša se nahaja na koncu vasi. Ogenj se je bliskovito razširil na vse naselje, osobito po sredi vasi. V nekaj minutah je silni požar obkoral vso vas. Po vsaj dolini je bilo plat zvona in gasilci so hiteli z brigadami na pomoč. Bil je grozovit prizor, ko so se na več mestih dvigali v zrak pravi stolpi ognja. Ogenj sam so dolgo časa opazovali daleč na okrog, zlasti na Blokah, v Cerknici in na Rakeku. Videli so ga celo z ljubljanskega Gradu in tudi z drugih krajev. Vse bližnje brigade so bile v najkrajšem času na mestu, toda gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker je

v vasi primanjkovalo vode

zaradi že podljudi, mesec trajajoče velike suše. Napeljati so morali po 1 km dolgih ceveh vodo na vzhodni strani od mostu v Pudo in na zapadni strani iz potoka Obrha. Pošta in Starem trgu je telefonično zaprosila pomoč Cerknici, Rakeku, Logatecu in pozneje tudi Ljubljani. Gašenje je bilo zaradi silne vročine skoraj nemogoče. Ljudje so si rešili le to, kar so imeli na sobi. Gasilci iz Starega trga so brigadno sami pripeljali na pogorišče, za njimi so prišli z mostoma brigadama gasilci iz Pudo in gasilci iz Loza. Na pomoč so jim prihitali še gasilci z Velikih Blok, Nove vasi, Bahneg polja, Zirovnice, Grahovega, Dolencnega jezera, z Rakeka, iz Begunj, Logatca, Planine in naposled so prišli ljubljanski prostovoljni gasilci pod poveljstvom gospo. Izanca z veliko motorno brigado, ker je bila

nevarnost, da požar zajame bližnje štiri parne žage

In Stari trg sam, oziroma Podcerkev. Po treh urah se je z največjim naporom posrečilo požar omejiti in so gasilci obvarovali nekaj hiš proti zapadu in nekaj hiš proti Staremu trgu. V akciji je bilo 6 motornih brigad in 7 navadnih. Vsi gasilci so neprestano delali vsi noč in so se iz oddaljenih krajev vračali domov šele okoli 7. in 8. jutraj.

Kako je požar nastal, še ni natančno ugotovljeno. Splošna ljudska

sodba je, da je bil ogenj podtaknjen

in da gre za maščevanje. Orožniki so tudi aretirali nekega starejšega človeka, ki so ga po pozneje izpustili.

Grozen je prizor danes na pogorišču. Najlepše hiše sredi vasi so čez noč postale razvaline; prav tako tudi lepa, pred leti zgrajena gospodarska poslopja, hlevi in kozolci. Škoda je ogromna in jo cenijo

na 2 in pol milijona Din.

Največ škoda ima posestnik Janez Truden, ki si je pred leti zgradil novo hišo in 4 gospodarska poslopja. Njegovo škodo cenijo na 160.000 Din, a zavarovan je bil za prav malenkostno vsoto. Vsi posestniki so bili pri raznih zavarovalnicah zavarovani za približno 500.000 Din. Največja zavarovalnina znaša 80.000 Din, a najnižja 10.000 Din

Pogorelo je 25 posestnikom 68 objektov, med temi 17 hiš. Pogoreli so Jernej Truden št. 37, Anton Truden št. 33, Viktor Mulec št. 32, Franc Truden št. 10, Janez Škrbec št. 30, Matevž Bavec št. 11, Marieta Gorše št. 12, Ivana Uršha št. 13, Miha Janežič št. 14, Jera Okoliš št. 15, Janez Znidaršič št. 16, starostriški župan Ludovik Keršič, Josip Špan št. 26, Franc Levec št. 28, Jakob Komidar št. 29, France Znidaršič št. 7, France Gregorič št. 4, Karolina Trape št. 31, Anton Špan št. 37, Janez Mulec št. 8, France Mulec št. 6, Terezija Intihar št. 5 in Josip Pelan št. 6. Zadnji je bil v Ameriki in je tam pred dvema letoma umrl, dočim je na domačini pustil ženo z otroci. Korenovim dedičem je pogorela hiša.

Prebivalstva se je lotil velik obup, ker je požar

uničil tudi mnogo letošnjega žita, spravljena v skednjih in vso letošnjo košnjo. Živino se je posrečilo spraviti iz gorečih hlevov in tudi nekaj težkih vozov so ubranili pred plamenom, dočim je požar upeljal vse ostalo gospodarsko orodje, osobito mnogo slamoreznic, plugov in drugih predmetov. Zgorelo je 2 posestnikom 6 prašičev. Požar je uničil mnogim gostam tudi vso posteljno in drugo hišno opremo. Trgovcu Alojziju Mlakariju, ki je imel svojo trgovino sredi vasi v hiši Ivane Uršihove, pa je ogenj pokončal vso zalogo snečerijskega in drugega blaga, kakor tudi vso opremo. Kar je rešil, mu je potem bilo pokončano zaradi gašenja. Mnogo rešeno na svoje odnesli na vse strani.

Prav ta požar jasno kaže, da bo potreba v Loški dolini v najkrajšem času pričeti gradnjo modernih vodnikov.

ki bodo vasi preskrbeli z zadostno zdravno pitno vodo. Ljudje so morali zadnji čas hoditi po pitno vodo pol ure in še dalje.

Danes dopoldne se je zaradi silnega vetra

pojaviła nova nevarnost.

da začno goriti še ostale po nočnem požaru obvarovane hiše. Zato so bili poklicani gasilci iz Cerknice in z Rakeka. Zadnje je nazaj pripeljal avtobus podjetja Milkovič. Požrtvovalno se je izkazalo tudi avtobusno podjetje Wiesbacher, ki ima progo Ljubljana-Rakek. Ko je bil sredi Rakek alar

miran o požaru, je sofer avtobusa takoj natočil okoli 20 gasilcev z vsemi cevmi in jih odpeljal v Nadlesku. Požar so popolnoma ugasili šele danes proti večeru, ko je začelo deževati.

Ostalo prebivalstvo Loške doline sočustvuje z nesrečnimi pogoreli in jim je že danes prišlo

na pomoč z najnujnejšimi živili.

Vsi trije peki so poslali nesrečnikom mnogo peciva, a trgovci in razna podjetja druge potrebščine.

Kako velikanska je bila nevarnost tudi za ostale vasi, kaže okolnost, da je danes po Starem trgu in celo v Loži, ki je oddaljen pol ure od pogorišča, vse polno ogorkov slame, ki jo je gorelo nosil veter na vse strani in so ljudje, ki so bili v ogromni množici zbrani pri Nadlesku, hoteli domov, da branijo svojo lastnino pred nevarnim elementom. Če ne bi bili

gasilci tako neumorni in požrtvovalni, bi bila katastrofa še mnogo hušja. Gasilci iz oddaljenih krajev so drveli z brigadami v dvjem diru na pogorišče. Gasilec z Blok je pri povratku na cesti poginil lep konj.

Človeških žrtv ni bilo,

ker so bili še vsi prebivalci po koncu. Strašneče bi bilo, če bi požar nastal pozno v noč. Pri gašenju je dobil huje poškodbe gasilec Fajdiga, strojnik na parni žagi šneperke graščine, ki si je močno poškodoval desno nogo.

Stranje pod Nanosom vpepeljene

Rakek, 20. julija.

Sinoči istočasno kakor v Nadlesku je nastal velik požar tudi na oni strani meje. Sprva so se širile najrazličnejše kombinacije o tem požaru, ki je moral biti velikanski, kajti silen odsev požara so dolgo časa v noči opazovali Rakovci. Dopoldne pa so prispeli na Rakek prve vesti, da so pogorele Stranje pod Nanosom. Požar je do maha vpepelil vso vas, ki šteje okoli 28 hiš. Gašenje je moralo biti tudi tu zelo težavno, ker je zaradi silne suše manjkalo vode. Podrobnosti o tem požaru še niso znane. Začel je goriti tudi mlad borov gozd, ki so ga nekaj let pred vojno tam nasadili.

Ministrski predsednik v Varaždinskih toplicah

Beograd, 20. julija. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve armijski general Peter Živković je odpotoval v Varaždinske toplice na zdravljenje, kjer bo ostal nekaj časa.

Nevaren požar na Dunaju

Dunaj, 20. julija. d. V nedeljo zjutraj, je pogorelo takozvano Roxy-gledališče v Brigittenauu, ki je se splošno nazivalo tudi brigittenavski orfeji. 35 metrov dolgo in 22 metrov široko poslopje, zgrajeno večinoma iz lesa, je pogorelo do tal. Pri gašenju se je 15 gasilcev več ali manj hudo poškodovalo. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Obstajala je velika nevarnost, da se ogenj razširi na sosednja poslopja, kar bi lahko postalo katastrofalno.

Elementarne katastrofe v Ameriki

Newyork, 20. julija. d. Iz Mehike javljajo o mnogih katastrofah. Potresi in povodnji se vrstijo v celih pokrajinah. Ker so narasli hudourniki, je več mest pod vodo. Število žrtv še ni znano.

Cerkev se je porušila

Lizbona, 20. julija. g. Karmelitska cerkev v Loandi v koloniji Angola se je med službo božjo zrušila. 25 oseb je bilo ubitih, nad 200 pa je težko ali lahko ranjenih.

Poskušen samomor Celjanke v Zagrebu

Zagreb, 20. julija. d. V Radišini ulici 3 se je poskušala davi zastupitri 20-letna služkinja Marija Centrič iz Celja. Odprla je pipo plinske cevi v svoji sobi ter legla v posteljo, čakajoč smrti. Pravčasno pa so dekle rešili in jo odpeljali v bolnišnico. Centričeva je šele pred kratkim prišla v Zagreb in trdi gospodinja, da je bila zelo marljiva, a vedno nekam otožna.

Ogorčeni ribiči in kandidatinja smrti

Osišek, 20. julija d. Davi je neko 18-letno dekle, uslužbeno v Hrvatskem domu, skočilo v Dravo. Ribiči pa jo so izlekli iz vode in jo pošteno pretepli. Čemu je storila to obupno dejanje, ni znano.

Bernard Shaw na potu v Rusijo

London, 20. julija. AA. Bernard Shaw je odpotoval v Rusijo, kjer ostane dalje časa. Angleški dramatik želi spoznati deželo brez kapitalističnega gospodarstva.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Nestalno vreme, poslabšanje verjetno, oblačnost večja, prehodno deževje. — Situacija včerajšnjega dne: Področje naša države je prišlo zopet pod vpliv nižjega pritiska, to je sekundarne depresije, ki je prišla z Oceana. Povzročila je dvig temperature, ki pa verjetno ne bo ostal stalen. Barometrijski pritisk je v splošnem padel za 3 do 6,5 največ v centralnih in vzhodnih krajih. Jutranje temperature so samo lokalno v srednji Hrvatski in v južnih krajih nekaj padle, sicer pa so večinoma porasle za 1 do 6 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za torek: Najprej še nejasno in dež, v enem ali dveh dneh ponehanje padavin, toda še hladno.

Bolgarski četaši zopet silijo preko meje

Spopad naših orožnikov s štirimi sumljivimi neznanci — Dva neznanca sta bila v borbi ubita, dva pa sta pobegnila

Beograd, 20. julija. AA. Sinoči okoli 22. je trčila ob bolgarski meji ne daleč vasi Prevalice naša patrolja na 4 nezane oborožene osebe. Ko je patrolja neznanca pozvala, naj se ustavijo, so neznanzi otvorili ogenj na našo patroljo. Patrolja je odgovorila s strelji. V borbi sta bili dve osebi ubiti, ostali dve pa sta

pobegnili proti bolgarski meji. Pri ubitih so našli dva nahrbtnika, 2 puški, eno bomb, en revolver, pasova z naboji za puške, 10 revolverskih nabojev. V nahrbtnikih pa je bila hrana in sanitetni material. Preiskava se vodi na licu mesta.

Šahovska olimpijada v Pragi

Praga, 20. julija. h. Včeraj in danes dopoldne so se končale vse prekinjene partije razen dveh. V VII. kolu je presenetil Češkoslovak dr. Stalicka z lepo zmago nad Italijanom Hellmanom. Stanje je v VII. kolu: Češkoslovaška: Italija 3 in pol; pol. Poljska: Španija 2 in pol; 1 in pol, VIII. kolo: Italija: Francija 2: 1 (1) IX. kolo: Švedska: Anglija 2: 2, Danska: Rumunija 2 in pol

Naši kraji in ljudje

60 let metliškega gasilnega društva

Nagovor prvega podstarešine SKJ E. Gangla na zbrane gasilce.

Metlika, 20. julija.

Drugo najstarejše gasilsko društvo v Sloveniji, gasilno društvo v Metliki, je v soboto in nedeljo slavnostno praznovalo 60-letnico svojega obstoja. Društvo, o katerega zgodovini je »Jutro« poročalo v ponedeljek, se diči s častjo, da po starosti zaostaja le eno leto za najstarejšim slovenskim ljubljanskim gasilnim društvom. Sicer je imelo starodavno mesto Metlika uniformirane gasilce že l. 1869, torej leto dni pred ustanovitvijo društva ljubljanskih prostovoljnih gasilcev, vendar pa so bili ti gasilci, katerih je bilo 15 po številu, le nekaka osebna ustanova takratnega metliškega graščaka. Sobotne in nedeljske slavnosti so bile prav lepe in v ponos mesta, ki je pred kratkim postalo sedež samostojnega sreza in ki je bilo glede gasilstva vedno med najnaprednejšimi našimi mesti.

Na splošno je treba glede gasilstva v Beči Krajini pohvalno omeniti dejstvo, da delujejo v društvi vsi, od inteligenta do zadnjega malega kmeta, in so člani teh društev prosti vseh malodušnih predsodkov, ki vladajo po drugih naših mestih glede članstva in udeleževanja pri gasilnih društvih.

Proslava se je pričela v soboto ob pol 21. a slavnostno sejo v okrašen dvorani mestne hiše. Načelnik metliškega gasilnega društva Franc Weiss je v svojem nagovoru pozdravil sreskega načelnika g. Ernesta Karlavaria, podnačelnika g. Frana Znidaršiča, župana g. Ivana Golio, osobito pa prvega podstarešine SKJ g. Gangla in g. Vilma Serkova, ki sta pred štirimi leti kumovala novi motorni brigadni. Po pozdravu g. sreskega načelnika je podnačelnik gasilnega društva g. Malešič izročil kumu in kumici v spomin na to pomembno proslavo lični diplom častnega članstva, poudarjajoč njihovo skrb in požrtvovalno dobrotljivost za metliško gasilno društvo. Večerno proslavo je zaključila bakljada po mestu z godbo na čelu, ki jo je lepo organiziral župni podnačelnik g. Anton Reimer.

Slavje v nedeljo se je pričelo z budnico ob pol 5. zjutraj. Mesto je bilo v zastavi, okna so bila okrašena s cveticami, po mestu so stali okrašeni mlaji in slavočki. Iz okolice so že v jutranjih urah prihajala v mesto društva. Ob 10. so v drevedu pred mestom pričakali zastopništva društev karlovške gasilske župe, nakar so skupaj odkorakali skozi mesto v župno cerkev k maši.

Ši. Sprejaj so stopali zastavonoše s praporji metliškega, črnomeljkega in bubnjarskega društva in karlovške župe, za njimi društveni starosti, na čelu starosti metliške in karlovške župe gg. Fran Weiss in Ivan Legat. Med 300 uniformiranimi gasilci je čvrsto korakal tudi najstarejši član ljubljanskega gasilnega društva g. Josip Lapajnar. Zastopana so bila poleg domačega naslednja društva: Karlovac, Zaluka, Bubnjarci, Brihovo, Vivodina, Pravotina in Velika Paka iz karlovške gasilske župe in Gradac, Griblje, Podzemelj, Krasinci, Drašiči, Dragomlja vas, Božakovo, Rosalnica, Maverlen, Krvavčji vrh, Vrčice, Stari trg, Semič in Črnomelj iz belokrajske gasilske župe in novomeško in ljubljansko gasilno društvo.

Po maši je bila parada pred občinsko hišo, kjer je zbrane gasilce in občinstvo v zaslonem nagovoru pozdravil g. Engelbert Gangl. Med drugim je poudarjal, da je bilo metliško društvo ustanovljeno komaj 10 let kasneje, ko je iz bratov Čehoslovakov prodrla med slovanske narode zmagovalna ideja Sokolstva. Narod, ki je bil prvi prežet te ideje, je tudi glede organizacije gasilstva na prvem mestu, kar je lahko nam vsem za vzor in vzgled. Spomnil se je v globoki vdanosti tudi našega prvega Sokola in podpornika gasilstva Nj. Vel. kralja, kateremu so vsi prisotni zaklicali trikratni »Zdravo« in »Na pomoč«. K lepemu jubileju je v imenu novomeškega gasilnega društva in župe čestitil Metličanom načelnik g. Jevšček, v imenu ljubljanske župe pa poveljnik ljubljanskega gasilnega društva g. Maks Izanc. Sledil je obhod po mestu z mestno godbo na čelu, nakar je bil razhod.

Popoldne pa je bila na senčnem grajskem vrtu velika ljudska veselica, ki je privabila številno posetnikov iz bližnje in daljne okolice. Stregle so metliške gospe in gospodične.

Staremu metliškemu gasilnemu društvu k lepemu jubileju iskreno čestitam

Edina slovenska tedenska revija
»Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Smrt sedmošolca v valovih

Ljutomer, 20. junija.

V soboto zvečer se je razširila vest, da je v Ščavnici pri Pristavi utonil neki fant. Sedmošolec mariborske gimnazije Franc Stampar iz Presike, sin tamkajšnjega župana Jakoba Stamparja, je na večer s svojimi prijatelji, nekimi dišakom iz Ormoža, odšel k Rižnarjevemu mlinu v Pristavo, da bi se v Ščavnici okopal. Omenjeni mlin je letos na pomlad pozorel, o čemer smo že poročali.

Dišaka sta plavala po globoki vodi nad zatvornico. Nenadno je Stampar, ki je bil precej dober plavalec, poklical tovariša, nad mu pomagal. Stampar se je že potapljal. Tovariš je splaval do njega in ga dvakrat dvignil na površje, vendar za ni mogel rešiti, ker je sam bil prelah. Zato je splaval na suho in začel klicati na pomoč. Prihitieli so sosedji, pred vsemi mlinar sam in po telnili Stamparja iz vode, vendar je bila vsaka pomoč zaman, ker je bil nesrečnik ležal že kakšne pol ure v vodi.

Sodijo, da je Stampar prišel sredi krč, saj je imel nekoliko slabo srce. Pozreb nesrečnega 20letnega mladeniča, ki je bil marljiv dišak, se je vršil danes v ponedeljek. Vsa okolica sočustvuje s hudo prizadetimi rodbino.

Žrtev sirovega pretepa

Rimske Toplice, 20. julija.

V soboto okrog 14. so dobili delavci v tovarni podjetnikov na Gračnici pri Rinskih Toplicah običajno sobotno mezdo. Takol po prejemu denarja se je z drugimi vračal iz tovarne domov tudi delavec in posestniški sin 23letni Karel Gabrček. Med notjo na se je z majhno družbo zglasil v Majcenovi gostilni na Gračnici. Tam je potem popival, dokler se ni že precej opijal, nakar je okrog 22. ponoči krenil v soprostvu posestniškega sina Rebova proti domu. Rebov in Gabrček sta si bila že stara neprijatelja. Zato je sedel Rebov sklenil, da obračuna z Gabrčkom. Dasi ravno sta se že iz starega sovraštva gledala po strani, ju je vendar na ta večer, ko sta se sestala v gostilni, na videz zopet srišljeno vilo, da sta se potem skupno vračala domov.

Ko na sta prišla do ozke soteske, vode preko strmega klanca, in že dospela do vrha, se je pričelo med njima ostro prerekanje. V početku sta se obdelovala z besedami, nato pa je Rebov, ki je nosil koš, natovorjen s praznim sodom, odločil breme in skočil v Gabrčka. Prišel ga je neusmiljeno obdelaval. Gabrček se je skušal braniti, vendar se ni mogel, ker je bil Rebov močnejši od njega. Šibkejši Gabrček, ki je splošno znan kot pretepec, je dobil že pred leti močan vboj z nožem v ramo, ko se je bil stpel v Laškem in je bil tudi to pot deležen hudih poškodb. Rebov je prizadejal Gabrčku rane po rokah, posebno močno na mu je poškodoval desno roko, kjer je dobil nesrečni Gabrček več udarcev in dva huda vboja, in tudi po licu, rami in glavi nad očesom.

Gabrčku je bila potrebna nujna zdravstvena pomoč, zato so ga kmalu zatem prenešali do hotela Nove pošte, kjer so ga naložili na konališki avtomobilski voz, ki je poškodovanca prepeljal v Laško k okrožnemu zdravniku g. dr. Čedetu, ki mu je kljub pozni nočni uri nudil potrebno zdravniško pomoč. Obvezal mu je rane po rokah in glavi in ga začasno oprostil domači oskrbi. Tenež so še isti večer pravihli orožnikom v Laškem. Žalostno je dejstvo, da naši fantje ne poznajo nikakršne mere v pijači, ki jih vedno vodi do krvavih tenežev in pobojev.

Pri Ishljasi sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki - strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri kočnih žilah, hemeroidih, oboleli prostati in mehurjem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh Isharnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

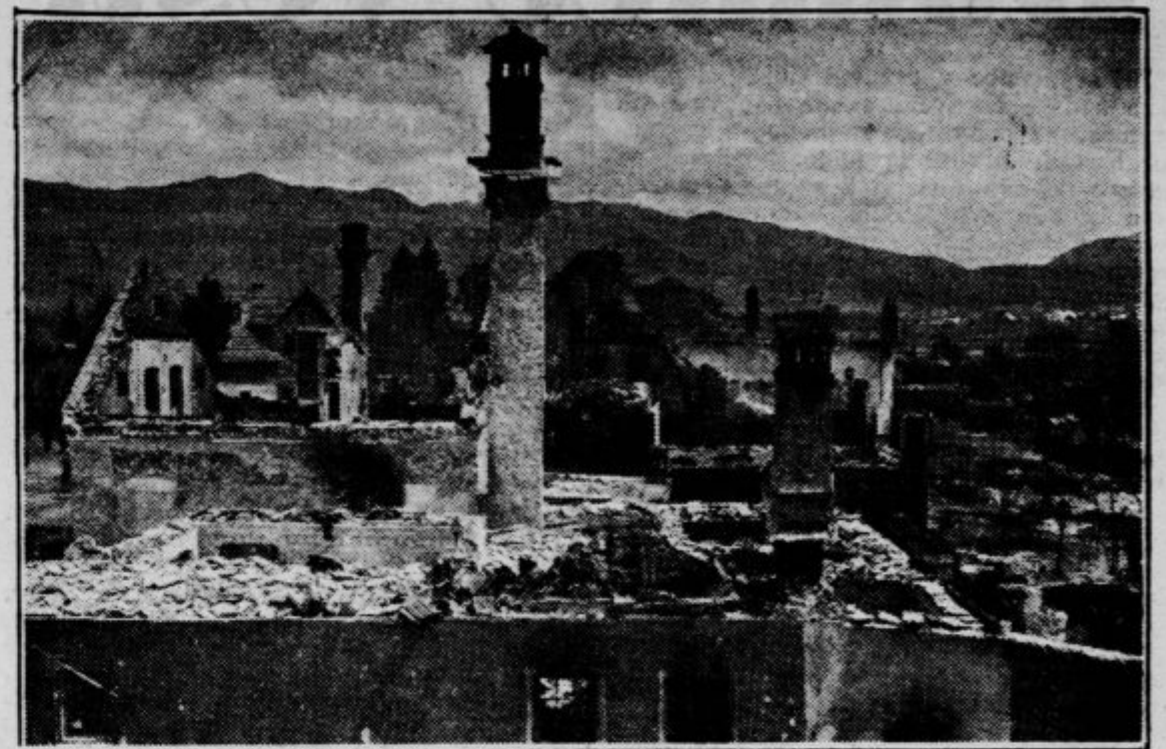
PENZION STURM

Poljče pri Begunjah

Idealne letovišče za rekonvalescente, neradne itd. Prihujljena izletna točka. Postaja Lesce — Bled. — Cene zmerne. Satevajte prospekte. 8498

Božo Plahuta, najemnik

Požar v Nadlesku na Notranjskem

Dva pogleda na pogorišče vasi Nadlesko. Iz ruševin štrli še nekaj sten in dimnikov, znamenaj ognjene furije, ki je tako neusmiljeno uničila vso naselbino.

Med borbim pohištvo in malenkostmi, ki jih je bilo v kratkem času mogoče rešiti, iščejo otroci zamaž svojih malih zakladov, ne pojmujoč velike nesreče, ki je zadela njihove roditelje. (Glej članek na 2. strani.)

Velik požar ob avstrijski meji

V vasi Nasovi sta postali žrtvi strele dve poslopji

Gor. Radgona, 20. julija.

Po soparnem sobotnem popoldnevu so se zvečer začeli zbirati nad Apačko kotlino temni oblaki, ki so napovedovali nevihto. Okrog 20. ure je začelo močno treskati in padati so pričele redke kaplje dežja. Med neprestanim bliskanjem in grmenjem se je okrog pol 21. naenkrat oglašil turobni živž lokomotive na obeh avstrijskih postajah Radgona in kmalu nato je ozvanil pravkar nastali požar tudi plat zvona pri Sv. Petru pri Gornji Radgoni.

Nad vasio Nasovo pri Apačah je visoko zažarelo nebo, med gostim dimom so ognjeni jeziki hitro zajeli gospodarsko poslopje Ivana Pfeiferja, po domače Zigerla, v Nasovi, kamor je udarila strela in hudo poškodovala tudi lepega vola, ki so ga morali takoj zaklati.

Zaradi silne suše zadnjih dni je bilo celotno gospodarsko poslopje sam ogromen plamen, posebno ker je bila v njem velika množina sena in slame. Plamen pa se je hitro širil in zajel tudi v bližini se nahajajočo stanovanjsko hišo istega posestnika, ki je bila krita s slamo. Zgoreli sta gospo-

darsko poslopje do tal in ostreje stanovanjske hiše. Obenem so bili žrtve plamena vsi kmetijski stroji, vozovi in drugo gospodarsko orodje. Ponesrečen posestnik je oškodovan za okrog 70.000 Din, zavarovalnica pa znaša le malenkost, komaj 12 tisoč dinarjev.

Na kraj nesreče so prihitele tri motorne brigadne: iz Apač, Gornje Radgone in avstrijske Radgone in ročna brigalna iz Žepovcev. Ker je gasilski avto gornjeradgonskega gasilnega društva od zadnje vožnje k požarni nesreči v Črešnjevce pokvarjen, je vozil gornjeradgonsko motorno brigadno na kraj nesreče avtomobilski podjetnik g. Stanko Semenič. Gasilec je le z velikim naporom uspešno rešil pred požarom živino in lokaliziral ogenj na goreča objekta.

Ta tretji primer požara v našem okolišu v teku letošnjega poletja bodi resno svarilo vsem, ki so tako malo zavarovani za primer požara.

Žalostna smrt alkoholika

Ljubljana, 20. julija.

Na Viču je danes ponoči žalostno preminul posestnik in cestar, 56letni Anton Berlec.

Imenovani se je sinoči pomudil v restni gostilni na Viču, slednjič pa se je ustavil še v novi gostilni poleg opekarne na koncu Ceste dveh cesarjev. Tam je popil nekaj vina, pozneje pa se je lotil s žganja. Iz gostilne je odšel med 22. in sicer že popolnoma alkoholiziran. Na cesti proti domu pa je moč omagal in obležal v travi. Tam sta ga našla njegova dva sinova, ki sta se nato vrnila, ga naložila na dvokolnico ter ga odpeljala domov. Spravila sta očeta na skedenj, kjer je oče navadno prenočeval. Nato je odšla k počitku tudi vsa ostala družina. Zjutraj se je domačin čudno zdelo, da očeta, ki je imel navado zgodaj vstajati, še ni na spregled. Zaradi tega je stopil eden sinov v skedenj, kjer pa je našel namesto živega očeta — mrljica. Berlec je umoril v preveliki meri zavžit alkohol. Moža je že pred dvema letoma zadela kap na desni strani telesa, a se je nato že precej opomogel. Kmalu pa je zopet pozabil na zdravniške opomine in se ponovno vdal pijači. Danes ponoči je nastopila reakcija in je nastopila zopet kap, ki je zadela Berleca do smrti.

Na Vič je odšla dopoldne komisija, ki sta jo tvorila policijski zdravnik dr. Avramovič ter nadzornik g. Jože Grušen. Na prošnjo domačin je bilo dovoljeno, da so položili truplo pokojnika na mrtvaški ožer doma.

Spominjajte se slepih!

Panihida pod Vrščem

Julijka nedelja v naših Alpah. V skrivnostno kraljestvo Trente se vije zaskrbe eta via crucis. Razor, Prisojnik, Skrlatica so v razkošnem soncu: vrhovi so beli kakor kosti, snežišča in solnna mesta dobivajo vijoličast nadih. Zelenilo smrekovih gozdov in trava na pašnikih kaže poletno nasičenost. Obrnilo se je leto; kakor da bi dreve slutilo to skrivnost, se vidi. Odkod se šujejo zvoci. Leni se gibljejo krave med grmičevjem in muljo travo. Motiv iz Segantinija. Ne veš, kaj te bolj opaja: sonce ali vonj planin, značilen vonj, ki ga vsrkavaš z nozdrvi in s srcem.

Sredi te planinske monumentalnosti tiha, nenavadna idila: Majhna kapelica blizu ruske ceste, nedaleč od Vršča, z dvema blzantinskima stolpičema, s stenami, ki so pokrite z drevesno skorjo. Znotraj altar z ruskimi ikonami. Vse, kar vidiš, je majhno, preprosto, skromno. Kaže se, kakor bi bilo po nekem šedežu zaširo v kraj planinskih vil. Zdi se ti kot uresničenje težke, motne sanje. To je kapelica ruskih vojnih ujetnikov, ki so med svetovno vojno gradili cesto na Vršč, krvaveli od napora, omahovali od lakote, umirali od trpljenja. Njihove kosti počivajo neznane in nemotne v varnem zavetju planinskih trat in gozdov. Naše trave, kadar dišne vanje sovorni veter, jim še peče o ruskih starih, o daljni domovini.

Ta kapelica je po svojem izvoru in značaju edinstvena v Evropi. Svojevrsen spomenik svetovne vojne, priča dogodkov, ki so razpeli Ruse po vsem svetu in ki več kot milijon njihovih ljudi zadržujejo izven domovine. Morda bi ta drobni spomenik ruskih muk in ljubezni do pravoslavne domovine izginil v bujni delavnici planinske prirode. Razpadla bi iz skorje narejene na simbolična podoba Rusije ob cesti v Trento. Zarasle bi jo trave, kakor so zarasle toliko strelskih jarkov in vojnih grobov. Polkovnik Tkačev, ki je prehodil in preplezal skoraj vse vrhove naših Alp, je odkril to kapelico l. 1924, malo pred njenim razpadom. Zdaj ji je Ruska Matica po posebnem prizadevanju profesorja Bilimoviča in njegove rajne gospe poverila svojo skrb. V Kranjski gori je dobila vnetega zaščitnika v notarju dr. Grašiču, ki je mnogo žrtvoval, da se ta svojevrsni spomenik svetovne vojne obvaruje pred »zobom časa«. Obnovili so jo, dali ji trdnjavo podlago in trpežnejšo streho, zanesli vanjo vse polno drobnih spominov na pravoslavno Rusijo. V njenem tihem svetilu ni samo še enega: ruske prete, kosčka domačega grude... Zato pa je »Ruska Matica« ta svet kupila, postala lastnica 10.000 štirirajskih metrov slovenske zemlje. Tu nameravajo zasaditi park in tako zapustiti trajen znak hvalečnosti do naše gostoljubne dežele.

Zavonil je zvonec Okoli kapele, ki je vsa v soncu, se je zbrala številna ruska kolonija iz Ljubljane, pomočna z mnogimi domačini, ljubljanskimi turisti in celo z nekaterimi tuji-letoviščarji. Cerkevica je okrašena s planinskimi cvetjem. Edini obzavoreni grob — grob neznanega vojaka ob

poti v Trento — je pokrit s cveticami in zelenjem. Majhni, pozlačeni križec se svetli v soncu. V kapelici opravljata prota Budimir parastos za ruske ujetnike, čijh kosti so raztresene tu okrog. Za žrtve svetovne vojne. Za vse mučenike velike pravoslavne Rusije.

Sklonjenih glav stoje ruski emigranti okoli kapelice, iz katere prihaja sonorni glas svečenika. Stara slovensčina, obredni jezik, v katerem so jih nekoč krstili tam daleč na neskončni ravnici njihove domovine, so sladko lije iz hrama božjega, ki ga napolnjuje vonj planinskih cvetic, posvečenega kadila in sveč. Kvintet poje ruske cerkvene pesmi. Med tem ko se Razor, Prisojnik in Skrlatica blešče v soncu, ko veter prinaša vonj trave in diih gozdov, ko v bližini cingljajo kravji zvonički, se v tej alpeki idiliji razvija simbolična pobožnost za mrtve mučenike pravoslavne Rusije.

Stoje močje in žene in doživljajo vizijo daljne domovine, matuške. Stoje resnobni in zamišljeni. Matuška solza zapusti na skrivaj oči, ki so mnogo videla. Sprejaj stoji sedanjí predsednik »Ruske Matice«, univ. prof. E. Spektorik, učenjak evropskega slovesa. Poleg njega polkovnik Tkačev, vnet planinec. General Zoltenko se malo dalje križa in v duhu obuja spomine na daljno Rusijo. Dve rusko-pravoslavni nuni izpopolnjujeta sliko ob vratih. Malo dalje kleči vdova v črnem — bogve, kje je grob, na katerega misli. Znani in neznani obrazi streme v kapelico, kjer se poje panihida, ruska božja služba za mrtve. »Oče naš

Domače vesti

*** Izpremembe v državni službi.** Z odlokom banske uprave dravske banovine sta premeščena podnadrednika policijskih agentov Rudolf Bradac in Josip Batistuta od mestne policije v Celju k sreskemu načelstvu istotam; Matija Cuk od mestne policije v Celju k upravi policije v Ljubljani; pisarniški uradnik Vinko Danilo od mestne policije v Celju k upravi policije v Ljubljani; uradniški pripravnik Jakob Gorjup je imenovan za arhivskega uradnika pri sreskem načelstvu v Novem mestu, uradniški pripravnik Josip Hrza za arhivskega uradnika pri sreskem načelstvu v Smarju pri Jelsah; uradniški pripravnik Martin Podkrižnik za arhivskega uradnika pri sreskem načelstvu v Kranju; uradniški pripravnik Vinko Toplak za arhivskega uradnika pri banki moravi v Ljubljani, uradniška pripravnica Mihaela Vogel - Banovec za arhivsko uradnico pri banki moravi v Ljubljani. Inženjer Adolf Šoberl je postavljen za uradniškega pripravnika pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Mariboru.

*** Razpis službe sanitetnega referenta.** Pri sreskem načelstvu v Metliki je razpisana služba sanitetnega referenta s prednisanimi prejemki po uradniškem zakonu. Opremljene prošnje naj se predložijo neposredno ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, sanitetni oddelku, najkasneje do 30. t. m. Kandidati v državni službi naj predložijo prošnje po predpostavljene oblasti.

*** Poučba ekskurzija učiteljev iz ljubljanskega merkantilnega tečaja.** V petek so pošli na Vrhniko učitelji iz dravske banovine, ki obiskujejo v Ljubljani enomestni merkantilni tečaj. Ekskurzija 40 gosposod in dam, sta vodila profesorja z. Modic in g. Lofze Hofbauer, ves izlet pa je aranžiral naš šolski upravitelj g. Fonze Završnik, ki tudi pohala tečaj. Izletniki so se poklonili ob prihodu na Vrhniko manom Ivana Cankarja; na njegov soomenik je položil s kratkim nagovorom kito cvetja učitelj g. Jože Zupančič. Zatem je odšla družba na Klanec v hišo, kamor so položili rojenice velikega pisatelja v zibelko. Po vstopu v spominski knjižnico, ki jo je pred leti daroval ljubljanski učiteljski društvo, so ekskurzisti odšli na ogled cerkve pri Sv. Trojici, zatem pa si ogledali več podjetij. Produkcijo mlečnih izdelkov jim je razložil g. Teršar, ki je povabil družbo v Mlekarsko združenje. Aranzir g. Završnik je v družbi Vrhnjanov povedel izletnike k Močilniku, kjer jih je sprejel v otvorjeni okrepčevalnici domačin - umetnik na kromatični harmoniki. Po okrepčilu so si ogledali še naravne krasote ponikovalnic na Mirkah, nato pa so v Lenarčičevi tovarni na Verdu spoznali vzorno lesno industrijo in znamenito tovarno parketov. Šef lesne industrije je uvedel ekskurziste v poslovne lesne industrije, tomlačji vzroke lesne krize, nato pa so izdelali nekaj praktičnih izdelkov iz lesne stroke, ki je tudi eden predmetov v merkantilnem tečaju. Ob razgledu tovarniških fabrikatov je zlasti ugajala garnitura parketov za novo saraevsko sinagogu. Potem so si izletniki ogledali še razne verdske zanimivosti, med drugim imen urejen vrt industrijske g. Lenarčiča in nekatere vzorne kmetije; kjer jim je predaval g. Medved o živinorejskih vprašanjih, zlasti pa o reji svinj. Z nočnim vlakom se je vrnila ekskurzija z verdskega kolodvora v Ljubljano. Med tečajem bodo tečajniki pohitili še na več poučnih ekskurzij.

*** Podružnica SLD v Ribnici** je prelozila prireditve svoje zabave zaradi proslave 100 letnice rojstva Frana Levstika od 26. t. m. na 16. avgust. Kdor se hoče resnično lovsko zabavati, naj poseti 16. avgusta to pravo ribniško prireditev.

*** Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev.** V petek se je v Parizu na Sorbonni svečano otvoril mednarodni kongres srednješolskih profesorjev pod pokroviteljstvom francoskega prosvetnega ministrstva. Društvo jugoslovenskih srednješolskih profesorjev zastopajo na kongresu delegati prof. Djeric, Radičević, Knežević, Nedić in dr. Pavel Breznik. Na kongresu je zastopanih sedem in dvajset narodov.

*** Mednarodni kongres esperantistov.** Jugoslovenska esperantska društva priredijo s sodelovanjem »Putnika« v dne 30. t. m. do 10. avgusta veliko ekskurzijo na mednarodni kongres esperantistov v Krakovu. Prijava se sprejemajo v vseh bibliotekah družbe »Putnika« do 25. t. m.

*** Triglavani v nedeljo 26. t. m. bo v Velikih Laščah** proslava 100 letnice rojstva Frana Levstika, katere se udeležimo s praporom. Obenem bo isto tam naš počitniški sestanek. Dolžnost je, da se proslava udeležimo v čim večjem številu. V Velike Lašče neredimo okrog 9. dopoldne. Vožnja četrtnska. Vzemite društvene trakove s seboj! Odbor zagrebškega »Triglava«.

*** Oblastni odbor Narodne Odrbane v Ljubljani** je bil dosedaj edina organizacija Narodne Odrbane na ozemlju bivše ljubljanske oblasti. Da se delovanje organizacije razširi in poglubi, je oblastni odbor razposlal raznim nacionalnim delavcem vabilo za vstop v organizacijo. Odziv je bil zelo časten in bo zaradi tega v kratkem osnovana mestna organizacija v Ljubljani kot prva krajevna organizacija. Njej bodo sledile druge.

*** Savinjska podružnica TK Skale** poziva svoje člane, da se udeležijo občinskega izleta na Ostrico dne 26. t. m., ki bo zvezan z otvoritvijo skalske Lučke koče. Skupen odhod bo ob 7 zvečer iz Luč.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
dne 20. julija 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, padavine v mm. — Temperatura: Prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

Ljubljana: 7. 754.1, 19.8, 78, tiho, 10. —
—: Maribor: 7. 754.4, 18.8, 76, tiho, 10. —
—: Zagreb: 7. 754.8, 21.3, 73, El. 8. —
—: Beograd: 7. 755.6, 19.2, 48, tiho, 6. —
—: Sarajevo: 7. 756.4, 22.0, 57, tiho, 0. —
—: Skopje: 7. 759.4, 22.9, 50, tiho, 0. —
Temperatura: Ljubljana 22.4, 17.2, Maribor 26.7, 15.3; Zagreb 32.6, 18.4; Beograd 33.1, 20.3; Sarajevo 34.7, 15.2; Skopje 32.8, 15.3.
Solnce vzhaja ob 4.31, zahaja ob 19.41.
Luna vzhaja ob 10.25, zahaja ob 22.26.

*** Novi grobovi.** Pogreb pokojne gospe Kristine Bayerjeve bo danes ob pol 16. in ne ob 16.30, kakor je bilo večerjaj pomotno javljeno v »Slov. Narod«. — V ljubljanski bolnici je umrla ga. Marijeta Videncičeva, soproga železniškega poduradnika. Pogreb bo danes ob pol 17. iz bolnice k Božjemu grobu. — V celjski javni bolnici sta umrli 48letna dlnarica Katarina Tifengraberjeva od Sv. Ruperta nad Laškimi in 30letna šivilja Marija Seličeva iz Celja. — Pokojnicam blag spomin, žalujočim naše sožalje!

*** Sadna trgovina na Murskem polju.** Iz Ljutomer nam pišejo: Trgovci s sadjem so pričeli nakupovati prva rana jabolka, in sicer beličnik in prižasti astrahan. Plačilo jabolka po kakovosti od 1.50 do 2 Din za kg. Prava trgovina pa se bo razmahnila šele sredi avgusta.

*** Smrt ugleznega Dalmatince.** V Solitu je v petek ponoči v starosti 74 let umrl g. Josip Tončič, ki je v mladih letih bil več let urednik dobro znanega glasila dalmatinskih Hrvatov, zadarskega »Narodnega lista«. Pozneje se je posvetil upravni službi, ter je dosegel čast podnamestnika Dalmacije.

*** Ostanke starodavne cerkve pri Kisu.** Na področju dalmatinske občine Kisa so odkrili te dni ostanke starodavne cerkve iz 11. stoletja. Občina je dovolila, da se tamkajšnja cesta preloži in se tako omogoči nadaljnja izkopavanja.

*** K avtomobilski nesreči g. Schütt.** So nam poslali tole pojasnilo: »G. Werner Schütt, veleposelnik in trgovec iz Berlina, sedaj stanujoč v hotelu »Centrale« na Bledu, se je ponesrečil 12. t. m. z avtomobilom na poti Kranj-Naklo proti Bledu. Pri tem je dobil lažje poškodbe na glavi in si zlomil levo roko. Njegova soproga ga. Ana je dobila malenkostne poškodbe na desni roki. Dve hčerki pa sta ostali nepoškodovani. Pač pa se je avto popolnoma razbil. Ob hčerki sta se nato odpravili na Bled v hotel »Centrale«, kjer so bile sobe že naročene, dočim sta bila g. Schütt prepeljana v ljubljansko bolnico, ki sta jo pa že zapustila v ponedeljek 13. t. m. in sta prišla na Bled, kjer sta se sedaj, oziroma ostane vsa družina še nadalje na letovišču v hotelu »Centrale«. K temu pripominjamo, da vesti o nesreči niso moge priti iz naših listov v nemške, ker so pisali nemški listi drugače. Slika, ki ni bila prava, so prinesli najprej nemški listi in smo jo dobili doposlano iz Berlina. Očitno se slika nanaša na kakega nemškega gospodarstvenika s sličnim imenom, zaradi česar je nastala zamenjava, in to že v Berlinu.

*** Tragedija beogradske rodbine.** V soboto je v Beogradu umrla Lela Alva, uradnica tamkajšnje Hipotekarne banke. Pred nekaj tedni se je pripravljala za poroko. Snazila je rokavice z bencinom, ki se je nenadoma vnel, plamen pa je obšel tudi njeno obleko. Nezvestava se je zgrudila na tla. Očeta, ki je prišel na pomoč, je zaradi razburjenja dalja srčna kap, kateri je nesrečni oče podlegel. Lela je bila prepeljana v bolnico, kjer je v soboto preminila.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri trdnika J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

*** Avtomobilska nesreča v Bosni.** Iz Sarajeva poročajo o hudi avtomobilski nesreči pri Vlasenici, pri kateri se je ponesrečil bivši osebni tajnik ministra dr. Spahc g. Mehlo Sahinagić. V svojem avtomobilu se je po opravih vozil z odvetnikom Vladanom Jokanovićem. Na nekem ovinku se je nenadoma pojavil kmetijski voz, kateremu se je šofer hotel izogniti. Pri tem pa je avto zadel v občestni drog in se prevrnil več metrov zloboke v jarek. Šofer je pri padcu odletel iz avtomobila in je ostal nepoškodovan, odvetnik Jokanović pa je bil hudo poškodovan in prepeljan v saraevsko bolnico.

*** Planinska koča pogorela.** Tako imenovana Mesičeva planinska koča na Jančevici pri Samoboru je te dni do tal požorela. Že poprej so neznani zlikovci odnesli skoro vse pohištvo, potem pa so jo menda nalašč zažgali. Koča je bila zavarovana.

*** Avtomobilska nezgoda.** Iz Rimskih Toplic nam pišejo: V petek zvečer se je ponoči v noč vračal proti Celju s svojim avtomobilom znanke »Tatra« znanj trgovec s steklom g. Rauch iz Celja. Mudil se je menda v tukajšnjem konopišču in se šel nato skupno z drugimi, ki so imeli tudi svoja vozila, vračati domov proti Celju. Med potjo pa se mu je vozilo prevrnilo in se močno poškodovalo, da je bilo docela nerabno za nadaljnjo vožnjo. Sreča v nesreči je bila, da je pri nesreči ostal gosp. Rauch popolnoma nepoškodovan.

*** Otroci povzročijo požar.** V slavonskem Valpovu je v soboto popolnoma nastal požar, ki so ga povzročili otroci, igrajoči se v hlevu. Zakurili so v hlevu, potem pa zbežali, ko se je požar naglo razširil. Na pomoč so prihiteli tri gasilska društva, katerim pa se je le s hudo muko posrečilo omejiti požar. Pogorelo so tri hiše in pripadajoča gospodarska poslopja in zaloga krme, žita in kuriva.

*** Avto je prevrnil voz v Savinjo.** Na to našo vest nam je poslal g. Franc Šerbel iz Ljubnega ob Savinji naslednje pojasnilo: »Ker se širilo vesti, da sem prevrnil s avtom voz s konjem v Savinjo, izjavljam naslednje: Vsakdo, ki se je že vozil z avtom, ve, da bi se občutilo na avtomobilu in na pazil na tovor. Ker nihče teh, ki so se vozili z avtomobilom, ni občutil nikakega udarca, niti slisal krika vozniča, je nemogoče, da bi povzročil moj avto nesrečo, ki se je pripetila v Soteski med Letušem in Mozirjem, o kateri sem zvedel šele iz časopisa. Nesrečo je najbrž zakrivil voznik, ki je imel plašljivo konja. Če se je to zgodilo, je bilo potem, ko je bil avto že daleč, za kar pa šofer ne more odgovarjati.

*** Kosančjeviška pevska pravda pred sodiščem.** Na rojstni dan Nj. Vel. kralja 17. decembra lani se je vršila v Kostanjevici slovesna maša. Ob koncu maše je cerkveni pevski zbor zapel pesem »Povsod Bog«. Ni se zapela nobena narodna himna. Pozneje so mnogi kritizirali to postopanje.

*** ki je vzbudilo precej nerodovanja.** Med kritiki je izrekel tudi učitelj g. Burja, da se je pela »čukovska himna«. Zaradi tega očitka so se čutili prizadeti g. župnik Golob, pevec inž. Liker in zlasti organist Lavrih, ki so zagrozili s tožbami in zahtevali najorej 1000 Din, potem pa g. župnik 500 Din za cerkev sv. Miklavža, g. pevec 500 Din za Katoliško izobraževalno društvo v Kostanjevici, g. organist na 500 Din za izlet cerkvenega pevskega zbora. Obenem se je zahteval preključ v »Slovenec« in »Domoljubu« in plačilo stroškov. Te zahteve so se odklonile. V procesu, sledečem zaradi organistov, tožbe, je novomeško okrožno sodišče obtoženo oprostito iz razlogov: Vtoževane besede so se izrekle. Izraz »čukovski« bi bil žaljiv, toda le za organizacijo, katere na več ni. Dokazano je pa, da se res ni pela nobena narodna himna, marveč druga, ki je zgolj in izrazito cerkvenega značaja in namena. To se je občutilo kot neprimerno in so se izrekle kritike proti temu, da ni bilo himne. Takšne kritike so upravičene. Višje deželno sodišče je zavrnilo tožiteljev priziv z dodatkom, da je organist sam trdil, da je ravnal po naročilu svojega predstojnika.

*** Obleke in klobuke kemično čisti, barva, olisra in lika tovarna Jos. Reich.**

*** Zdravje in spanje.** V splošnem zadostuje odraslemu 7 do 8. otoku 9 do 10 ur spanja. Veliko važnejši je trden spanec od dolgotrajnega. Prvi spanec je po navadi najtrdnjši. Ljudstvo čisto pravilno pravi: ura spanja pred počinčjo je boljša, kot tri ure po počinčji. Kdor težko zaspi, ali kdor ima nemirno spanje, bi se moral na vsak način prepričati, če ni temu mogoče kriv nepravilen način prehrane ali čezmerni užitek kave. Kofein je tista snov v kavi, ki povzroča nemiren spanec. Vsak kg kave vsebuje 10 do 15 gr tega, močno delujočega dražila. O blagodejnosti načina življenja brez kofeina se prav očitno lahko prepričate, ako se vsaj za štiri tedne odrečete kofeinu s tem, da pijete le kofeina prosto, popolnoma neškodljivo kavo Hag, katera vam nikoli ne more pokvariti spanja, tudi če jo pijete pozno zvečer. Z hizijskega stališča pomeni kava Hag res velik uspeh.

*** Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru.** Vpisovanje ustmeno in pisмено v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wözger, od 8. do 12. in od 2. do pol 7. zvečer. Šolski programi brezplačni!

*** Polovna vozila v Šibeniku** od 23. t. m. do 23. avgusta. Legitimačije se dbe pri »Putnik«, Ljubljana, Dunajska c. 1.

ITO zobna pasta najboljša!

Iz Ljubljane

*** Tromostovje.** Prejeli smo: Ime tromostovje diši prav zelo po jeziku Koscekeza in Pohlna. Trije mostovi bodo držali preko Ljubljane. Srednji bo franciškanski. Na vsako stran bo imel sosed, ki mu bo torej sosed. Vso trojico bo pa imenovali sosedje. Seveda ne bo obveljalo tudi to ime. Ljudstvo bo govorilo le »tri mostovi«. Gotovo pa je izraz sosedje značilnejši nego tromostovje, ki ni prav nič primerno za konstrukcijo teh mostov. Stranska mostova naj bi se imenovala zvojni in sponjni po svoji lasti.

*** Urejevanje glavnega drevoreda v Tivolju.** Tivolski glavni drevored postaja od dne do dne lepši. Cesto so že popolnoma zravnali in zvaljali, potem pa so jo zopet posuli z debeljšim gramozom, dočim navažajo sedaj droben pesek, ki ga dobivajo iz Kamne Gorice pri Ljubljani. Okrog svetilnikov so postavili lene cvetlice v posodah, med svetilniki pa lorberjeva drevesa; enako so zasadili ob klopih na obeh straneh v posamezni črti po 32 malih palm. Že podnevi je pogled na tivolski drevored izredno lep, še bolj pa pride do veljave v svitu električnih žarnik, ki jih je do vrha leno svetilo. Na klopih se prav prijetno kramlja in budo menda Ljubljanci skoro obožali na trila drevesa, pod katerimi so prei iskali sence, čeprav je v splošnem Ljubljancem ne manjka.

*** Prodaja raznega blaga v carinskih skladiščih.** Gremi trgovcev v Ljubljani obvešča na prošnjo glavne carinarnice interese, da se bodo 27. t. m. ob 8.30 v carinskih skladiščih A. B. C. in D. ugodno prodajali razni predmeti, kakor srebrni servisi, manufakturno blago, lesni izdelki, galanterijsko blago, železne reči in drugo.

*** Avto lo je povozil.** Večkrat okrog 12.30 je postala žrtev cestnega prometa 67-letna Ivana Buhova, stanujoča v Kolezijski ulici 19. Ko je hotela imenovana na Mestnem trgu izpred magistrata na drugo stran, je baš ob istem času privozil za njo neki avtomobil ter jo podrl. Stara žena se je pri padcu hudo poškodovala, zlasti na glavi. Prvo pomoč ji je nudil slučajno v bližini se mudeči mestni fizik g. dr. Rus, nakar so jo odneli na reševalni avtom v splošno bolnico.

*** Razne nesreče in nezgode.** V splošno bolnico so večkrat prihajali več poškodovancev in žrtev nesreč z dežele in mesta. Pri Kolinski tovarni je prišla pod voz delavka Marija Novakova, zaposlena pri trdniki Medič & Zankl. Novakova se je oznila neki mlekariči, baš tedaj pa se je privozil mimo voz, ki jo je podrl na tleh. Pri padcu je dobila več poškodb. — Delavec Janez Brendič iz Broda pri Dolnem Logatcu se je nečisto pred dnevi z vozom domov. Zaradi temne noči ga ni opazil nasproti drveči avto, ki se je zaletel v voz. Janeza je vržlo na tla kjer je obelžal z zlomljeno desno nogo. Nesrečo je najbrž zakrivil Janez sam, ker ni imel na vozu nobene luči. — V splošni bolnici se zdravi tudi soroka uradnika g. Frana Hrihar. Srečalga se je v soboto popolnoma pred svojim stanovanjem na Galusovem nabrežju, kjer se je naslonila na ograjo. Ta na se je zaradi trhtosti zlomila in je Hriharjeva padla čez nasip. Pri padcu je Hriharjeva dobila težke notranje poškodbe in več hudih vrask na glavi.

*** Bitka v Pohorju.** V nedeljo je odšel v družbi svoje žene Roze, zasebni namestnik Matija Novak na izlet v Pečmo. Spremljala ju je tudi 16 letna hčerka Novakove žene Zofija Kozar. Na potu se jim je pridružil še 23 letni brezposelni knjižničar pomočnik R. Rudolf, ki je z njimi pil in se zabaval do večera. Ko so se vračali pa se je R. pri z Novakom ter se pričel z njim pretepati v Kosaških. Med preprom so končno dospeli do Novakovega doma v Pohorju, kjer je R. stekel v kuhinjo in posikal tam tri kuhinjske nože. Oborožen z njimi je prišel v spalnico Kozarjeve in jo zabodel v levo stegno. Ranjena deklica je pobegnila pred razjarjenim napadalcem skozi okno k sosedu, R. pa je ostal v stanovanju ter pričel razbijati vse, kar mu je prišlo pod roko. Grozi, če tudi, da bo zažgal hišo in vse pobil. Medtem je došel avto rešilne postaje, da bi odpeljal ranjeno Kozarjevo. V svitu avtomobilskih žarometov so navahli sosedje, ki so se zbrali

*** Tivoljska kila.** Mestna občina troši naravnost ogromne denarje za vzdrževanje tivolskih nasadov, ki so pomno našega mesta na tudi pomno vsakega posameznika. Večkrat pa se je že pripetilo, da so se naši ljudje ki so poškodovali nasade. Nedavno tega so zagrešili ponočnjaki pri vodometno pravo vandalstvo. Potom časopisov so bili tedaj ljudje opozorjeni, da se bo na pram vsakomur, ki trga v Tivolju cvetje, postopalo naistozije. Plačal ne bo samo globe, marveč se bodo našle še drugačne mere. A ljudje tudi tega ne upoštevajo. Korakajo po Tivolju trije gospodje, ljudje boljšega stanu. V njihovi družbi je tudi dama. Gredoč mimo neke zrede se ozre eden izmed gospodov na damo, nato na urno skoči na gredo med cvetlice in odtrga prekrasno lilijo, ki jo nato kavalirsko nakloni dami. V tistem trenutku pa se že zgrane nekaj v grmovju, in kot bi trem držita dva detektiva g. profesorja in šapah. Ni seveda pomagal nobeno opravičevanje in nerodni inteligent je moral na policijo. Lilija ga bo najbrž precej več stala, kakor pa če bi si jo kupil v cvetličarni.

*** Nevaren dečko.** Na Gradu se je par dni potencial mlad fant, oblečen v vojaško bluzo s par zvezdami na ramah. Fanta je opazoval tudi narednik, pri deljenju vojaški golobij stanici na Gradu, ki je opozoril nani policijsko stražo. V potepu so spoznali 19-letnega brezposelnega dimnikarja Josipa B., doma iz Slamniaka v okolici Ljutomer. B. na policiji že pozna kot delomirneža in človeka, ki je dostopen za marsikako nepoštenost. Fanta so pridržali v zaporu in ga zaslusile.

*** Mlada berača.** Na Dunajski cesti in tam naokrog sta se snoči potepala 29-letni brezposelni delavec Ivan Š. ter njegov tovariš Ivan M., ki sta prišla na ključke in beračili. Pri tem sta bila tako neprevidna, da sta prišla celo v poslopje policijske stražnice ob Masarykovi cesti, na sta jo, čim sta opazila uniformirane stražnike, hitro popihala. Pozneje okrog 21. sta stikala po hišah v Dvofakovi ulici, kjer na sta se vedla iako sumljivo, da se je nekdo odločil in jih naznanil stražniku. Izorjena mlada človeka sta bila aretirana in oddana v zapor. Ker sta oba že znana potepuha, bosta po prestani kazni izgnana iz mesta.

*** Uspehi policijskih racij.** Policijski uspehi v razne dele mesta se že kažejo. V zadnjih dneh so polovili kriminalni organi več raznih sumljivih elementov: v prvi vrsti so spravili na varno družbo premetnih Bosancev, ki so se preživilji samo s slenarskimi izdrami. Ti kockarji so obiskovali redno razne gostilne v mestu in predmetih, kjer so lovili na karte delavce in na seveda tudi druge ljudi, ki so jih redno obrabljali do zadnje pare. Pri izri so se posluževali raznih trkov in so jim šli nosi imenito v kasje. V nadaljnjem je uspeh racij zabeležiti tudi v tem, da so naenkrat skoro popolnoma prenehale razne male tatvine, ki so jih izvrševali delomirneži in brezposelni. Take ljudi je policija spravila deloma v zapore, deloma pa jih izgnala iz mesta. Dva dneva policiji že ni bila javljena n.kaka tatvina.

Iz Maribora

*** Obmejni promet na severni meji.** V juniju je prišlo na severni meji v Jugoslavijo 3592 Jugoslovenov, 5381 Avstrijcev, 3358 Čehoslovakov, 612 Nemcev in 597 podanikov drugih držav. Skupaj torej 13.540 oseb. Od tega je prišlo preko Maribora 11.142 oseb, preko St. Lije na 1233, preko Čmureka 157, Dravograda 313, Prevali 424, Radzone 243 in preko Hodoša 28 oseb. Iz Jugoslavije pa je odšlo preko severne meje 4111 Jugoslovenov, 4939 Avstrijcev, 2824 Čehoslovakov, 825 Nemcev in 668 drugih državljanov, skupaj 13.367 oseb. Preko Maribora je odpotovalo skupaj 11.358 oseb, preko St. Lije 1186, Čmureka 92, Dravograda 386, Prevali 467, Radzone 141 in preko Hodoša 37 oseb. Transziti promet na izkazuje te-le številke: Maribor-Rakek 1596 oseb, Rakek-Maribor 1597, Prevalie-Maribor 226, Maribor-Prevalie 317, Prevalie-Ladub 855, Ladub-Prevalie 1084, Prevalie-Kotoriba 43, Kotoriba-Prevalie 568 oseb. Skupaj 6286 oseb, celotni polletni letošnji transziti promet pa 25.375 oseb. — V prvi polovici letošnjega leta je prišlo iz odšlo na severni meji iz in v Jugoslavijo 118.664 oseb. Od tega je bilo 43.837 Jugoslovenov, 44.576 Avstrijcev, 15.164 Čehoslovakov, 7089 Nemcev in 8007 drugih državljanov.

*** Sokolski tabor v Logarjevi dolini.** V prijazni Logarjevi dolini tabori pri izvirkih Savinje sokolski naraščaj in nekaj članov mariborske sokolske župe. Vseh udeležencev je 32 in se počutijo pravo dobro. Taborišče so si vzorno uredili in ga dnevno obiskujejo skupine turistov, ki hodijo na Savinjsko Alpe. Poleg taborišča je tudi leno urejeno telovadšče in izrišče, kjer se igrarjo in telovadijo od jutra do večera. 27. t. m. pridejo na isto mesto taboriti članice in naraščalnice.

*** Pecen meso.** Danes ob 7. se bo na stojnici za oporečno meso prodalo 200 kg telečjega mesa po 8 Din in sicer na osebo največ 2 kg.

*** Na ulici se je zgrudil 36letni delavec Maks Fras iz št. Lovrenca na Dravskem polju in padel v nezvest. Prišel je tudi bruhati kri. Prepeljali so ga v bolnico. Mladenčič je zelo tuberkulozen.**

*** Aretirani so bili Anton V. iz Ljutomer** zaradi suma tatvine dvokolesa, Anton Janežič, brezposelni natakar pa zaradi večjih tatvin in pomeverb.

*** Pogojni odpust kaznjencev.** Iz mariborske kaznilnice je bila večerjaj odpuščena prva skupina 13 kaznjencev, ki so po prestani kazni pogojno odpuščeni, ker so zadovoljili vsem predpisom o predčasnem pogojnem odpustu.

*** Bitka v Pohorju.** V nedeljo je odšel v družbi svoje žene Roze, zasebni namestnik Matija Novak na izlet v Pečmo. Spremljala ju je tudi 16 letna hčerka Novakove žene Zofija Kozar. Na potu se jim je pridružil še 23 letni brezposelni knjižničar pomočnik R. Rudolf, ki je z njimi pil in se zabaval do večera. Ko so se vračali pa se je R. pri z Novakom ter se pričel z njim pretepati v Kosaških. Med preprom so končno dospeli do Novakovega doma v Pohorju, kjer je R. stekel v kuhinjo in posikal tam tri kuhinjske nože. Oborožen z njimi je prišel v spalnico Kozarjeve in jo zabodel v levo stegno. Ranjena deklica je pobegnila pred razjarjenim napadalcem skozi okno k sosedu, R. pa je ostal v stanovanju ter pričel razbijati vse, kar mu je prišlo pod roko. Grozi, če tudi, da bo zažgal hišo in vse pobil. Medtem je došel avto rešilne postaje, da bi odpeljal ranjeno Kozarjevo. V svitu avtomobilskih žarometov so navahli sosedje, ki so se zbrali

pred hišo, na R. ter ga ukrotiti s kameletjem in latami. Pri tem pa so ga tako temeljito zdelali, da so morali tudi njega naloziti v rešilni avto.

*** Aretacija opasnega vlomilca.** V soboto dopoldan so opazile stranke v hiši št. 2 v Ciri-Metodovi ulici, da se potika po kletnih prostorih sumljiv mladenič. O tem so takoj obvestile policijo, ki je poslala agente, da primejo sumljivega neznanca. Prišli pa so že prepozno in so mogli samo ugotoviti, da je bilo vlomljeno v kletno stanovanje Antonijske Ferleger. Vlomilec je imel ponarejen ključ ter je odnesel 95 Din, škato Elida pudra in robec. Po opisu sumljivega mladeniča je izsledila policija Ernesta Kralja, uslužbenega pri nekem dimnikarskem mojstru. Pri hišni preiskavi so našli ukradeno dozo pudra, revolver na bobenček, več vitrihov in nekaj nabojev. Pri aretaciji pa se je izkazalo, da je Kralj že dolgo časa zasledovan od orožništva v Logatcu in Rovtuh, ker je osumljen, da je ukradel že pred par leti posestniku Janezu Trnovcu iz Kote 3925 Din, posestniku Križarju iz Rovt 3870 Din, gostilničarju Šemerlu pa za 150 Din jestvin, nakar je izginil iz logaške okolice. Aretirani Kralj uporno zanika vsako krivdo, dasi so stranke v njem spoznale mladeniča, ki se je potikal v kletnem prostoru. Policija sumi, da ima Kralj še več tatvin na vesti in da je pripisovati njemu precej v zadnjem času izvršenih vlomov v razna stanovanja.

*** Kinematografske predstave.** Grajski kino do vključno četrtka 100% nemška govoreča in zvočna drama »Obtoženka, pri-sežitelj«. — Union kino do vključno četrtka krasen 100% govoreči in zvočni vellefilm »Monte Carlo«.

*** Nočno lekarniško službo** vrši v tedna od 19. do 25. t. m. lekarnar Vladovč v Gosposki ulici.

Iz Celja

*** Celjski plavalci se organizirajo.** Agtini celjski SK Celje je sklenil ustanoviti tudi plavalno sekcijo. Interesenti se vabijo, da se priključijo najpozneje do sobote 25. t. m. pri g. Konušarju v manufakturni trgovini Fischer & drug na Kralja Petra cesti. Letos se bo vršila tudi že prva plavalna tekma v edinem celjskem plavalščiču »Dian« na Bregu, kjer je voda zdaj izredno čista in primerno globoka.

*** Huda avtomobilska nesreča.** V nedeljo zvečer se je pripetila na glavni državni cesti v bližini Gomilke huda avtomobilska nesreča, ki bo najbrž zahtevala kod žrtev mlado življenje 22-letnega bogoslovca. Z nekim osebnim avtomobilom se je peljala večja družba, med katero se je nahajal tudi 22-letni ljubljanski bogoslovec Janko Pimat, doma iz Spodnjih Jarš pri Domžalah. Avtomobil se je iz dolge neugotovljene vzroke prevrnil in pokopal potnike pod seboj. Dočim so odnesli ostali potniki, izvzemši nekaj manjših prask in odrgnin, zdravo kožo, je obelžal pod avtomobilom bogoslovec Pimat s težkimi poškodbami nevesten. Slučajno je kmalu pripeljal mimo neki tromeziški osebni avtomobil, čigar lastniki so ponesrečenca nalozili na svoje vozilo in ga urno odpravili v celjsko javno bolnico. Zdravniki so ukrenili vse potrebno, da ohranijo ponesrečenca Pimata pri življenju, kar

GOSPODARSTVO

Nemško-madžarska preferenčna pogodba

Iz Budimpešte poročajo, da so bila v soboto v Curihu zaključena trgovinska pogajanja med Nemčijo in Madžarsko, ki so se pričela v Berlinu in so se od konca junija nadaljevala v Curihu. Sporazum se nanaša na trgovinsko pogodbo in na tarifni del. V skladu s smernicami, ki jih je izdala evropska komisija Društva narodov, je v pogodbi dogovorjena preferenca za pšenico. Madžarska pšenica bo pri uvozu v Nemčijo uživala preferenčno carino. Dogovorjeno je bilo, da se gotovi deli pogodbe lahko uveljavijo pred ratifikacijo. Preferenca za pšenico se bo uveljavila, čim bodo na to izjemo od splošne klavzule o največjih ugodnostih pristale vse države, ki imajo svoje trgovinske odnose z Nemčijo, pogodbeno urejena na podlagi klavzule o največjih ugodnostih. To je druga preferenčna pogodba, ki jo je sklenila Nemčija. Kakor znano, je bila pred tedni podpisana nemško-rumunska pogodba, ki vsebuje preferenco za jetmen in koruzo. Že v tej pogodbi je predvideno, da Nemčija sklene slične preferenčne pogodbe tudi z ostalimi južno-vzhodnimi državami Evrope, in da bo Rumunija deležna preference tudi za one proizvode, za katere bo Nemčija dala preferenco v pogodbi s katero drugo vzhodno-evropsko agrarno državo. Na podlagi te pogodbeno določbe bo sedaj Rumunija dobila preferenco tudi za pšenico.

Delokrog izvršilnega odbora Narodne banke. To dni smo ob pridruženosti obeh viceguvernerjev Narodne banke poročali o konstituiranju izvršilnega odbora pri tej banki, ki ga tvori guverner, oboje viceguvernerja in 2 člana, ki jih določi upravni odbor. Izvršilni odbor Narodne banke ima po novem zakonu dalekosežne funkcije. On vodi vsakodnevne bančne posle, sprejema in odklanja prijave za odobrenje eskomptnih in lombardnih posojil (v primeru negativne rešitve mora o tem obvestiti upravni odbor), nadalje odloča o prenosu denarja, postavlja osebe razen generalnega direktorja in direktorja, določa eskomptne in lombardne obrestne mere (po zaslišanju upravnega odbora) in pripravlja proračun in zaključne račune banke ter pravilnike za notranje poslovanje.

Stanje Narodne banke. Glavne podatke o izkazu Narodne banke od 15. t. m. smo objavili že v nedeljo. Kovinsko in devizno kritje obkopa bankovcev in žirovnih obveznosti se je navzlic zmanjšanju deviznih rezerv povečalo od 38 na 38,2 %, kritje v zlatu samem pa od 27,6 na 28,8 %. To zboljšanje kovinskega kritja je povzročilo obširno zmanjšanje obkopa bankovcev in obveznosti po vidu za skupaj 145 milijonov Din. Stanje od 15. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din): v oklepih razlike nasproti stanju od 8. t. m.: aktivna: podlaga 2045,4 (— 47,5), od tega v zlatu 1542,8 (+ 0,7), v valutah 6,8 (+ 1,1), v devizah 495,8 (— 49,0); posojila na menice 1294,0 (— 6,2); lombard 194,9 (— 11,2); začasni avansi glavni drž. blagajni 100 (0); pasiva: obkopi bankovcev 4690,5 (— 108,4); obveznosti po vidu 666,5 (— 36,8), od tega nasproti državi 114,9 (— 21,8), po žirovni računih 472,9 (+ 2,1), po raznih računih 78,7 (— 17,1); razne obveznosti 237,0 (+ 83,2).

Potreba pojasnil glede nekaterih odredb o skupnem davku na poslovni promet. Ker se je izkazala potreba, da se izvršijo nekatere dopolnitve odnošeno da se izdajo nekatera pojasnila glede uporabe gotovih odredb o skupnem davku na poslovni promet, je Centrala industrijskih korporacij predložila finančnemu ministru predstavitelju, v kateri točno precizira, glede katerih odredb bi bilo treba izdati tolačenja. Svojo predstavko je Centrala industrijskih korporacij predložila tudi vsem gospodarskim organizacijam.

Pravilnik o izvajanju zakona o likvidaciji agrarne reforme. Iz Beograda poročajo, da je minister za kmetijstvo v sporazumu z ministrom za finance izdal pravilnik o tehničnem delu za izvajanje zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih. Nadalje je minister za kmetijstvo na osnovi člena 6. zakona o likvidaciji agrarne reforme predpisal v skladu z ministrom za zgradbe pravilnik o gradbenih conah. Ta pravilnik odreja, da se smatrajo v okviru gradbenih con ona zemljišča, ki se nahajajo v takih gradbenih rajonih, ki obsegajo že zgrajene in naseljene dele mesta. Ta zemljišča so zaščitena in se ne morejo ekspropriirati v svrhu agrarne reforme.

Kdo je povzročil svetovno agrarno krizo. Gospodarski odbor Društva narodov je te dni izdal prvi zvezek studij o stanju kmetijstva in posebno razpravo o agrarni krizi. Agrarna kriza je nastala zaradi mot-

nje v ravnotežju med produkcijo in konsumom, in sicer predvsem zaradi znatnega povečanja žitne produkcije. K temu povečanju je mnogo pripomogla mehanizacija obdelave zemlje. Med drugim navaja poročilo, da se je število strojev v kmetijski produkciji v zadnjem desetletju silno pomnožilo. Leta 1920. je bilo v Zedinjenih državah v obratu 246.000 traktorjev, leta 1929. pa jih je bilo že 853.000. Najzanimivejši pa so podatki glede povečanja žitne produkcije v posameznih izvoznih deželah, pri čemer tvori za bazo povprečje produkcije v letih 1909. do 1913. To predvino produkcijo vzame poročilo za bazo izračunavanja indeksa ter prihaja za l. 1930 do naslednjih produkcijskih indeksov: Evropa (brez Rusije) 100, Kanada 200, Zedinjene države 123, Argentina 163 in Avstralija 224. — Iz gornjih števil je razvidno, da je žitna produkcija v Evropi ostala točno na predvojni višini. Tudi v Rusiji, kakor znano, se ni preokorčila predvojne produkcije. Znatno pa se je povečala produkcija v prekomorskih državah. V Kanadi se je podvojila, v Avstraliji pa še več kakor podvojila. Te številke nam kažejo, da so evropske agrarne države moralno povsem upravičene zahtevati, da se osigura Evropi, ki ni zakrivila nadprodukcije, vsaj dosedanja produkcija na ta način, da se uvede evropska preferenca za žito.

Uvrstitev obrtnih obratov v davčne skupine. Ker se gotovi obrtni obrati, ki predelujejo sirovine v polizdelke, a ne prodajajo tujih gotovih izdelkov, še vedno uvrščajo v prvo davčno skupino pridobitnine z najvišjim osnovnim davkom od 10 %, je Obrtna zbornica v Beogradu predložila finančnemu ministru predstavko, v kateri opozarja zaradi pravičnega tolačenja zakonodajnih predpisov na naslednje okoliščine: Moka, sirovo meso, železo, jeklo, pločevina, tkanine, usnje, deske itd. se ne morejo smatrati kot gotovi izdelek, temveč le kot sirovina. Obrtni obrati, ki te sirovine predelujejo, se zaradi tega ne smejo tretirati kot podjetja, ki prodajajo nabavljeno gotovo blago, temveč le kot obrati, ki predelujejo sirovine in polizdelke; zato se ne morejo obdavčevati kot podjetja prve skupine pridobitnine z osnovnim davkom od 10 %. Samo oni obrtni obrati, ki prodajajo tudi kupljene gotove izdelke, torej obrati, ki poleg pretežnega obratnega posla vršijo tudi trgovske posle, odnosno se bavijo s preprodajo tuje produkcije, se imajo obdavčevati z najvišjim osnovnim davkom pridobitnine od 10 %. Zbornica zaradi tega prosi, da se naj vsi davčni predmeti, kjer se uvrstitev ne sklada z gornjimi načeli, vrnejo davčni upravi v svrhu nove uvrstitve, ne glede na to, če je bila vložena pritožba ali ne. — Kakor znano, se slovenske gospodarske korporacije že od uveljavljanja davčnega zakona trudijo, da bi se v tem pogledu doseglo enotno tolačenje. V smislu predloženih zahtev so bila lani izdana navodila glede obdavčenja mesarjev in pekrov.

Kje se plačuje prometni davek. Da se odredi mesto plačevanja skupnega davka na poslovni promet, je davčni oddelek finančnega ministristva z razpisom odredil vsem finančnim direktorjem, da vsi obvezanci za plačevanje tega davka (delniške družbe in podjetja obvezana javno polagati račune, industrijska podjetja, fizične osebe itd.), dolžni plačati skupni davek na poslovni promet tam, kjer se je ta promet izvršil. Na podlagi tega plačajo podružnice skupni davek na poslovni promet tam, kjer imajo svoj sedež. Davek centrale se plača na sedežu centrale, za podružnice pa pri davčnih oblasteh sedeža.

Tarifna olajšava za konje. Po obvestilu, ki so ga dobile izvozniške organizacije, je stopila 15. t. m. v veljavo tarifna prevozna olajšava za prevoz živih konj preko Avstrije na progi Rosenbach - St. Gallen. Ta olajšava velja do konca t. l.

Insolvenca dunajske Merkur banke. Kakor smo že poročili, je pred dnevi ustavila plačila tudi dunajska Merkur banka, ki je v najtesnejših stikih z berlinsko »Darinstädter und Nationalbank. Težkoče berlinskega zavoda so vplivale tudi na dunajsko banko, kar je naravno, saj je 93 odstotkov vseh delnic Merkur-banke v posesti berlinske »Danatke banke. Merkur banka se je obrnila na avstrijsko vlado za proglasitev moratorija, temu pa vlada ni ugodila, češ, da tak ukrep ni potreben. Te dni je Merkur banka predložila vladi svoje bilanco stanje, iz katerega je razvidno, da zavod ni pasiven in da obstajajo pogoji za njegov nadaljnji obstoj. Avstrijska vlada se je odločila proglasiti banko poslovno nadzorstvo, ki ga bo izvajal ravnotežni Rottemberg od avstrijske Kontrolne banke. Poskrbljeno bo, da vlagatelji ne bodo utrpeli nobene škode.

Bilanca dunajskega Kreditanstalta. Včeraj je bila na Dunaju objavljena bilan-

ca Kreditanstalta, in sicer za 31. december 1930. Ta bilanca izkazuje skupno izgubo od 159 milijonov šilingov, dočim je bila kakor znano prvotna izguba cenjena na 140 milijonov. Vsa ta izguba pa je na podlagi sanacijskih ukrepov že izkazana kot krita. Skupna bilanca vsota znaša 1884 milijonov šilingov (kar predstavlja v našem denarju 15 milijard dinarjev). Ob koncu preteklega leta je imela banka 316 milijonov šilingov hranilnih vlog in 1359 milijonov šilingov raznih kreditov.

Oddaja popravila streh. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede oddaje popravila streh v območju progovne sekcije Maribor-koroški kolodvor. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Oddaja pleskanja mostov. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede oddaje pleskanja železniških mostov. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri depozitni blagajni ljubljanske železniške depežije.)

Prodaja odpadkov od oblek in obutve se bo vršila potom licitacije 20. t. m. pri upravi III. oddelka Zavoda za izdelavo vojnega oblačila v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Oddaja krovskih del na skladišču št. XIV. Na ljubljanskem polju se bo vršila potom ofertne licitacije 10. avgusta pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 50 m platna za rjuhe ter glede dobave okroglega železa za betoniranje in do 25. t. m. glede dobave obročev, linaš ter glede dobave 100 m³ plobov. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 5 kg pruske kisline in 125 kg vrvi. Direkcija državnega rudnika Senjaki Rudnik sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave žice, vijakov, žebeljev, jeklenih krtač, pil itd., glede dobave 50 m borovega lesa ter 2500 m³ krovne lepence. Direkcija državne železarnice Varč-Majdan sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 800 kg minija in 2000 kg prce za pletenje stame. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave gonilnih jermenov, železne pločevine, železa, usnja ter glede dobave dinamometrov. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Dobave. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 100.000 kg apna, 65.000 komadov opeke in 3250 komadov držajev za kladiva, krampe in lopate. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državne železarnice Varč-Majdan sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 500 kub. m kisika; do 5. avgusta pa glede dobave 1 motorne brizgalne. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 8000 kg okroglega železa; do 27. t. m. pa glede dobave 200 m gasilnih cevi; 100 kg mizarskega kleja, železnih žičnih tkanin, žag, steklenega papirja, 200 komadov smrekovih drogov, zobatih koles, 30 komadov streljavnih naprav, 1000 komadov toporišč, 20 kg šivalnih jermenov, 200 m litoželeznih cevi ter glede dobave 25.000 kg pšenične moke. Direkcija državnega rudnika Zabukova pri Celju sprejema do 6. avgusta ponudbe glede dobave jamskih bencinskih in električnih svetilk ter razne železnine in jermenov. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 5000 kg pisane bombaževne. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku te direktorije.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 3 štedilnikov, direktorija državnega rudnika Velenje pa do 27. t. m. ponudbe glede dobave 50 m³ šip in do 10. avgusta glede dobave 1 trofaznega elektromotorja. Direkcija državne železarnice Varč-Majdan sprejema do 5. avgusta ponudbe glede dobave 1 stroja za izdelovanje ledu, direktorija državnega rudnika Kreka pa do 6. avgusta ponudbe glede dobave 1 acelenskega generatorja za avtomotorsko varjenje, kotlovnih cevi, krovne lepence, zakovic in vijakov in 1 pisalnega stroja. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

20. julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prav velik, zlasti v devizah Curih, London, Dunaj in Praga. Tečaj deviz se je v splošnem nekoliko okrepil.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda obdržala tečaje od petka le za termine je bila nekoliko čvrstejša. Zaključ-

čena je bila samo za aranžma po 375. Dolarski papirji so bili bolj slabi. 7 odst. Blairovo posojilo se je trgovalo po 74,75 — 76, 7 odst. Seligmanovo posojilo pa po 80. Promet je bil še v 6 odst. begluških obveznicah po 62. Med zasebnimi vrednotami je prišlo do prometa v Union-banki po 150, v Jugo-banki po 67, v Pražedionu po 957,5 — 960, v Trboveljski po 345, v Vevtah po 120, v Unionu (Osijek) po 60 in v Sečerani po 230.

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2272,87 — 2279,71, Bruselj 785,96 — 788,32, Curih 1096,95 — 1100,25, Dunaj 793,08 — 795,48, London 273,69 — 274,51, Newyork 5632,79 — 5649,79, Pariz 221,36 — 222,02, Praga 167,12 — 167,62, Trst 294,52 — 296,42.

Zagreb, Amsterdam 2272,87 — 2279,71, Dunaj 793,08 — 795,48, Bruselj 785,96 do 788,32, London 273,69 — 274,51, Milan 294,52 do 295,42, Newyork kabel 5643,79 — 5660,79, Newyork ček 5632,79 — 5649,79, Pariz 221,36 — 222,02, Praga 167,12 — 167,62, Curih 1096,95 — 1100,25.

Curih, Zagreb 9,10, Pariz 20,18, London 24,925, Newyork 514,5, Bruselj 71,65, Milan 26,765, Madrid 47,85, Amsterdam 207,1, Dunaj 72,325, Solija 3,725, Praga 15,225, Varšava 57,65, Bukarešta 3,05.

Elektri.

Ljubljana, 8% Blair 90 bl., 7% Blair 80 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Pražedion 950 den., Kreditni den., Ruše 145 den.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 376 — 377, kasa 376 — 377, za avgust 374 den., za december 278 — 382, investicijsko 85,5 den., agrarne 57 — 50, 8% Blair 85 do 90, 7% Blair 75 — 75,25, 7% Drž. hipotekarna banka 77 — 80; bančne vrednote: Pražedion 957,5 — 960, Union 150 — 151, Jugo 67 — 68, Ljubljanska kreditna 120 do 125, Poljo 53,5 — 55, Srpska 190 — 192, Zemaljska 120 — 122; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutmann 111 do 115, Slaveks 25 — 27,5, Slavonija 200 den., Drava 235 — 236, Sečerana 225 — 230, Brod vagon 55 bl., Union mlin 60 — 65, Vevče 120 — 122, Dubrovačka 300 den., Trbovlje 238 — 240.

Beograd, Vojna škoda 371, 376 zaklj., za september 378 zaklj., za november 380 den., za december 380 — 384, investicijsko 85 zaklj., 7% Blair 77 bl., 6% begluške 62 zaklj., Narodna banka 6450 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

† Ljubljanska borza (20. t. m.) Tendence za les nespremenjeno mlačna. Zaključeno so bili 4 vagoni, in sicer 3 vagoni desk in 1 vagon letvic.

ZITO

† Nov pšenični režim. Ravnotež Glavnega saveza srbskih zemljoradniških zadrug je imel v nedeljo daljše predavanje o pomenu novega žitnega režima. Poudaril je zlasti važnost sedanega režima za žitlorodno pokrajino, poudarjajoč, da bi danes pšenično glede na zunanjo situacijo kupovali trgovci po 90 — 115 Din za sto, če ne bi bil uveden izvozni in uvozni monopol, ki je s svojimi določbami zajamtil producentu minimalno ceno od 160 Din. Tako bodo dobili naši žitni producenti za svojo pšenico za 1 milijardo Din več, kakor pa če bi bile cene na našem trgu nadalje odvisne od inozemstva. Iz vsega tega je razvidno, da je zakon o izvozu in uvozu krušnega žita za kmetovalce (žitne producente) od uedinjenja najvažnejši zakon.

† Ljubljanska borza (20. t. m.) Tendence za koruzo čvrsta. Zaključeno je bil 1 vagon pšenice. Nudi se koruza, zdrava, rešetana, slovenska postaja, plačljiva v 30 dneh, pri mlevski vozni po 150 — 152,5, pri navadni vozni po 155 — 157,5.

† Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence za koruzo trdna, v ostalem nespremenjena. Promet: 29 vagonov pšenice, 16 vagonov koruze, 9 vagonov moke in 11 vagonov otrobov. — Pšenica: sremska nova, 78/79 kg 165—168; 79/80 kg 168—170; slavonska nova, 78/79 kg 165 do 168. Koruza: baška 105 — 107,5; okolica Sombor 107,5—110; ban. 98—100; okol. Sid 107—110; okolica Indija 105—107,5. do 168. Koruza: baška 102,50—105; okolica Sombor 105—107,50; sremska, okolica Indija 102,50—105; okolica Sid 105—107,50. Jčemen: sremski, 63/64 kg 105—110. Otrobi: baški stari 117,50—122. Moka: baška 20c in 200c 280—300; 2c 260—280; 5c 240—260; 6c 220—230; 7c 180—190; 8c 125—135; sremsko-slavonska 20c in 200c 265—270; 2c 245—255; 5c 230—240; 6c 215—220; 7c 178—180; 8c 125—135.

JASICA

† Tržišče jaje. Na inozemskih tržiščih je razpoloženje zelo mirno. Zaradi nesigurnosti, ki vlada v zvezi s krizo v Nemčiji, je trgovina zelo rezervirana. Zaradi nejasnega položaja so tudi pri nas cene različne. In se plačuje 60—70 par za komad. V Berlinu se v soboto notirala jugoslovenska jajca 6,5 do 6,6 pl. za komad (100 meja, neocarinjena) nasproti 6,0 — 6,5 zadnjo soboto.

Radio

Izveček iz programov

Torek, 21. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Klima in človek. — 20: Odrska tehnika. — 20.30: Prenos koncerta iz greba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sreda, 22. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Portreti iz svetovne literature. — 20: Samospevi konservatorista Draga Burgerja. — 20.30: Koncert salonskega kvinteta: slovenska glasba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio- orkestra. — 19: Večerni koncert. — 20.30: Narodne pesmi. — 21: Glasbene uganke. — 21.30: Poročila. — 21.50: Koncert ruskega kvinteta. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Večerni koncert orkestra. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 17.10: Plošče. — 19.05: Pevski koncert. — 19.30: Prenos iz Brna. — 21.10: Koncert kvinteta na pihala. — 21.30: Celso. — BRNO 17: Plošče. — 19.05: Prenos iz Praga. — 19.30: Veseloliga. — 21: Prenos iz Praga. — 21.10: Ples nekdanj in sedaj. — VARŠAVA 18: Lahka glasba. — 20.15: Klavirski koncert. — 21.15: Koncert solistov. — 22.20: Prenos koncerta iz Lvova. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 12.40: Koncert orkestra. — 16: Glasbena akademija. — 17: Koncert godalnega tria na kitare. — 20: Operetni večer. — 22.40: Lahka glasba. —

Zanimiv zakonski trikot

Beograd, 19. julija.

Ratari so majhna vas v smederevskem okrožju in se prav nič ne razlikujejo od drugih srbskih vasi v svojem vsakem obeljuju in življenju. Najbrž bi se jih nihče niti ne spomnil, kaj šele da bi raznašal njihovo enolično vsakdanjost po svetu, da se ne odlikujejo z neko posebnostjo, ki je tako redka, da res zasluži omenbe v javnosti in morda tudi še prav posebnega proučavanja zlati kar se tiče njene duševne strani.

V Ratarih živi na svojem kmetijsko-poslovstvu seljak Ilija Starčević. Možakar ima danes že šest križev na ramah in prijema za sedmega, da si ga naloži. Ko je bil »moma« v najboljših letih, se je zagledal v zalo kmetko dekle Milico, in poročila sta se. Razumela sta se prav dobro, saj sta se vzela iz ljubezni, in lepo in mirno je potekalo njuno življenje. Težava je bila samo z obdelovanjem zemljišča, ker sta bila sama. Vlekla sta in garala, da so se jima potne strage kmalu v globokih brazdah začrtale v obraz, in želela sta si samo, da bi jima Bog dal potomcev, ki bi jima čimprej pomagali pri delu in ki bi jim potem, ko bi onemogla, prepustila sadove svojega truda in dela. Toda ta njima največja, edina želja se jima ni izpolnila. Ker je bilo grenkega, nevednega v njunem življenju, je vse izviralo iz tega nedostataka, ki je mučil oba čim dalje tem bolj, dokler se nista odločila, da vzameta k sebi nečaka, sina Ilijevega brata. Deček je prišel v hišo, pa ni bil tak, kakor sta želela, in ko je dorasel do vojaških let je odšel v vojaško službo, iz katere se pa ni več povrnil k Iliji. In kaj sedaj?

Obema je postajalo življenje nezno. Ilija je čemerno povečal glavo in molče opravljal kakor po sili svoja dela, Milica pa je prejkoli dan in noč. Končno pa se je opogumila in predlagala Iliji, da bi se razporočila in bi se on mogel zopet oženiti pa bi ga nova žena morda osrečila z zarodom. Ilija, ki je imel svojo ženo rad vključ njeno nerodovitnosti, ni hotel pristati na to njeno velikodušno ponudbo. Tedi pa je Milica v svoji vroči želji, da bi se možu izpolnilo, kar si je postavil za svojo življensko nalogo, ukrenila nekaj, česar pač ni lahko najti v današnjem življenju civiliziranih narodov. Predlagala je Iliji, da naj vzame k sebi žensko, od katere bi se moglo pričakovati potomstva, in se mu je nudila, da mu pomaga izbirati. Ilija je pristal na ta njen predlog, pa sta šla na ogled.

V neki oddaljenejši vasi sta našla vdovo brez otrok, kateri je mož padel v vojni, pošteno, telesno krepko žensko, ki se je težko preživljala z delom svojih rok. Milko Milicevo, katere je po daljšem razgovoru sprejela njuno ponudbo in se preselila v Ilijino hišo. Milica je seveda tudi po Milkinem prihodu ostala v hiši, kjer je zakonsko postelj prostovoljno prepustila Milki. In Milica je dala Iliji potomstvo, dve deklici in dečka. Najstarejši otrok, deklica, je star že 11 let in sedaj dokončuje osnovno šolo.

Ko se je rodil prvi otrok, se Milica ni več ločila od njega. Gojila je deklico, kakor bi bila njena, in danes ima dekletce svojo »dado« veliko rajše kot pa svojo mater. Z nič manjšo ljubeznijo pa je skrbela in skrbi tudi za oba mlajša otroka, ki jo imata enako rada. Ob porodih je Milica skrbela za porodnico, da bi lastna sestra ne mogla lepše in bolje. In nikdar niti najmanjšega prepira med ženskama, vse kakor med sestrama, ki samo hočeta pomagati druga drugi. Milka večnoma opravlja poljska dela, ker je mlajša in močnejša, Milica pa hišna, a ker je Milica nekam bolehalna, ji Milka střeže z vso ljubeznijo.

Zivljenje v Ilijevi hiši poteka sedaj lepo v zadovoljstvo vse dvojice, pa vendar edinstvene družine. V začetku so se ljudje pač obregali ob to nenavadno »dvoženstvo«, toda sčasoma so se mu privadili in obmolknili. Le med otroki se sliši tupa-tam, češ, vi Milki boste morali od hiše, ko umre Ilija. Toda tudi za ta primer sta ukrenila Ilija in Milica vse potrebno. Ilija je pozakoničil otroke in visi odnosi uradni odlok uokvirjen na steni v družinski sobi. In da bi bil še bolj gotov, je šel s svojim odlokom celo v Beograd k samemu ministru pravde, da poizve, ali in resnično ostane po zakonu zapuščina Milkinim otrokom. Ker mu je minister izjavil, da se mu v tem pogledu ni bati ničesar, je se vesel vrnil v Ratara k svojima dvema ženama in otrokom; zadnja skrb mu je padla z glave.

Kogar bi naključje zaneslo v Ratara, si more na lastne oči ogledati ta enakokraki zakonski trikotnik. Ilija ga bo gostoljubno sprejel po starem srbskem običaju in mu ob čašici domače slivovke pojasnil, kako je prišlo do te neobičajne, nač predvsem za psihologa, zanimive življenjske konstrukcije.

A. P. Čehov:

Zagonetna narava

Kupe prvega razreda.

Na divanu, prevlečenem z rdečim žametom, je napol ležala lepa damica. V krčevito stisnjenih roki je držala dragoceno, čipkasto paljačo, nanosnik ji je sem ter tja zdrknil z lepega noska, zaponka na prsih pa se je ko ladja sredi valov zdaj dvigala zdaj spet padala. Bila je razburjena... Nasproti nje je sedel na divanu gubernatorski uradnik, mlad pisatelj — začeten, ki je v gubernijskih časnikih objavljaj kratke povesti ali, kakor jih je sam imenoval, »novele« — iz velikomestnega življenja. Gledal jo je v lice, natančno jo je gledal, kakor pravi psiholog. Opazoval jo je in proučaval to ekcentrično, zagonetno naravo, jo razumel, dosegel...

»Razumem vas,« je dejal uradnik in ji poljubljaj roko nad zapestnico. »Vaša občutljiva, globoko čustvena duša išče izhoda iz labirinta... Da, borba je strašna, gigantska, toda... ne obupajte! Vi boste zmagnali! Da!«

»Opisite me, Voldemar!« je dejala dama in se žalostno smejala. »Moj življenje je tako polno, tako raznoliko, tako pestro... In kar je glavno — nesrečna sem! Mučnica sem, o kakršnih je pisal Dostojevskij... Pokažite svetu mojo dušo, Voldemar, pokažite to bedno dušo! Vi ste psiholog! Niti eno uro še nisva

Iz življenja in sveta

Serum proti mrtvoudu

Cepivo za zdravljenje skleroze — Pobuda angleške medicinke Chevazzut

Pred časom je presenetila londonska študentka miss Chevazzut strokovne kroge z vestjo, da je odkrila povzročitelja multiple skleroze, težke bolezni hrbteničnega mozga, ki vodi do mrtvouda. Izkazalo se je, da mikroscopske tvorbe, ki jih je bila opazila v tekočinah hrbteničnega mozga, sploh niso žive tvorbe in da tedaj ne morejo povzročati te bolezni.

Tem bolj čudno pa je, da se je serum, ki so ga pripravili iz teh tvorb, zelo uspešno uveljavil za zdravljenje doslej neozdravljive bolezni — prav tako kakor serum iz pravih bolezenskih mikroorganizmov. V več nego sto primerih ga je uporabil vodja živčnega oddelka budimpeštanske Stefanije ne bolnišnice dr. Sarbo in to vedno vsaj z

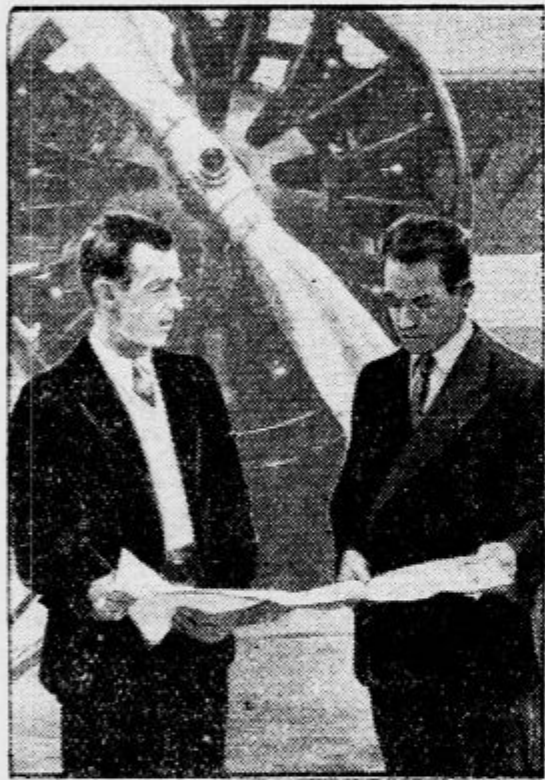
delnim uspehom. Popolnih ozdravljenj je le majhen odstotek, večinoma se izboljša stanje tega ali onega mrtvoudnega organa, a že to je za takšno bolezen in za začetek dosti. Sredstvo je v ostalem povsem neskodljivo.

Serum izdeluje dr. Sarbo po londonskem receptu sledeče: Bolniku vzame nekaj hrbtenične tekočine, jo pomeša s človeško krvjo, z oparino volovskih src in prašičjih trebušnih slinavk. To zmes shrani v ogrevalni omari in po njeni sterilizaciji jo vbrizgne bolniku v dovodne žile. Izkazalo se je dobro tudi v primerih iz mnogo let trajajočega mrtvouda, vendar jo zaenkrat še vedno le preizkušajo.

Nova avtomatična kurilna naprava

Praški inženjer šveda je izumil novo avtomatično kurilno napravo, ki nima nobenih mehanizmov, kakor zobčastih koles, vzvodov i. t. d. in skoraj nobene ognju izpostavljene površine. Pri isti velikosti rešne površine, kakršne so sedanje, je zmogljivost te konstrukcije dvakrat do trikrat večja, poleg tega prenese nova naprava na 300 stopinj C segret zrak in ne potrebuje nobenih posebnih predogrevalnikov za kurilni zrak, nobenih ventilatorjev za dovajanje segretega zraka in priprav za odvajanje dima. Vrh vsega se da pripravila silno lahko in natančno regulirati s pomočjo najfinjših, avtomatičnih merilnih instrumentov. Če se bo izum českoslovaškega inženjerja obnesel, utegne povzročiti v premogovnem gospodarstvu velik preobrat.

Rekord hočeta potolči

Ameriška letalca Hugh Herndon (na levi) in Clyde Pangborn se odpravljata na vožnjo okoli sveta. Potolči hočeta rekord, ki sta ga nedavno dosegla njuna rojaka Post in Gatty

Lahka služba

Najlažjo službo na svetu v primeri s svojimi dohodki izvršuje že petnajst let načelnik angleške železniške postaje Mastoke, ki nima nobenega drugega opravila, nego da se postavi pred tir, kadar privozi mimo kakšen brzovlak, in salutira. Noben vlak se tu ne ustavi, kajti že l. 1916. je angleška železniška uprava črtala Mastoke iz staleža postaj — na vse drugo pa je pozabila in plačuje postajnemu načelniku tu še vedno isto plačo, ki gre angleškim postajnim načelnikom. Na žalost je pa v to idilo posvetila sedaj radovednost londonskih reporterjev in kakor poročajo, bodo sedaj moža s prelahko službo premestili.

Vojna ni parada

Švedski generalni štabni šef je predlagal vladi, naj bi uporabila tradicionalno paradno uniformo v švedski vojski, češ da zahteva vojno reorganizacijo največjo preprostost in da bo tudi običajna uniforma brez olepšav ob slavnostnih prilikah povsem zadostovala. Predlog so vsi švedski leti sprejeli z naklonjenostjo.

Panika pred londonsko borzo

Kako napet je bil zadnje dni položaj v Londonu, kaže nazorno ta slika

Zvočni film o severnem tečaju

V soboto je odrinil na svojo polarno vožnjo iz Arhangeleka znani ruski ledolomilec »Malygin«, ki ga vodi kapitan Certkov, a vodja znanstvenih del je profesor dr. Wiese. Ta ekspedicija, ki bo obiskala otočje Nansenove dežele (bivše Dežele Franca Jožefa), Novo Zemljo in otok Kolgajeva ter se bo vrnila ob koncu avgusta, bo posebno zanimiva iz dveh ozirov. Prvič bo snemala velik zvočni film, ki se to imenoval »Osvajitev Severnega tečaja«, drugič se bo srečala z »Grofom Zeppeli« name, ki bo ob istem času preletel severni tečaj. Z »Malygina« bodo spustili v zrak manjši privezani balon tako bleščeče barve, da ga bo mogoče opaziti na daljavo 60 km, zlasti ker ga bodo opremili še s posebnim sistemom zrcal. Če se snideta vozila v ledeneli pokrajini, bo »Malygin« pripravil »Grofu Zeppelinu« posebno »drišče«, zvezo med njima bo pa tvoril koš, v katerem bo mogoče dvigniti in spuščati razne predmete in tudi osebe; če se srečata na odprtem morju, se bo zrakoplov spustil na njegovo gladino, kakor je to z uspehom poskušal na Bodenskem jezeru. Vsa procedura naj bi pokazala, v koliko se da do ekspedicijska sredstva te in me vrste uporabljati za koristno sodelovanje.

Kancelar Brüning

glavna oseba nemške delegacije na londonski konferenci

Drobne zanimivosti

Magyar - Wilczek

Moža, ki sta absolvirala uspešni prekomorski polet iz Sparrow Gracea na Madžarsko, se pišeta po poročilih madžarskih listov Endersz in Magyar. Nemadžarski listi pa poročajo, da se glasi priimek tega »Magyarja« v resnici Wilczek, ki je bil prvotno gotovo slovanskega izvora. Kakor vse kaže, je ni bilo stvari, ki ne bi pri tem poletu do lovala propagandno: »Justice for Hungary« je bilo ime letalu in tudi Slovans Wilczek, ki so bili pomadžarjeni, da ne bi svet etimel, kakšna kri teče pod — madžarsko kožo.

Stalin — častni strojevodja

Pred kratkim se je vršil v Moskvi vseruski železničarski kongres. Sprejel je med drugim predlog, da se imenuje diktator Stalin za častnega strojevodjo.

Stavbna katastrofa v Budimpešti

Prošli teden se je primerila v Budimpešti stavbna nesreča. Zrušila se je štirinadestoposlojna hiša. Najprej je zgrmelo na tla ogrodje, nato se je odrgalo pročelje. Lepod razvalin so se slišali klici na pomoč in ječanje. Ko so začeli iskati žrtve, so ugotovili, da so trije delavci mrtvi, 13 pa težko ranjenih. Vendar so morali ustaviti reševalna dela, ker je prevladovala bojazen, da se bodo sicer porušili še ostali zidovi. Ob lasti so aretirale odgovornega stavbnega inženjerja in polirja, ki sta vodila in nadzirala delo.

Operacija samskih dvojčkov

Iz Londona poročajo, da se je posrečilo kirurgom v bolnišnici Mercury ločiti z nožem samska dvojčka, ki sta prišla pod njeno streho na svet. S tem so zdravniki rešili življenje materi in obema otrokoma, ki sta bila v zdravi. Po operaciji tehtata 2,25 kg. Ta operacija je prva svoje vrste v zdravniški praksi, zato zbujala upravičeno zanimanje.

Nižnji Udinsk

kjer se je razbilo letalo francoskih letalcev Le Brixia in Doretta, ki sta hotela v nepretrganem poletu dospeti iz Pariza v Tokio. Letalca, ki sta se srečno spustila s padali, sta na potu v Francijo, njun pilot pa si je zlomil nogo in se zdravi v Rusiji

Pogajanja na ostrini noža

Včeraj so se začela v Londonu pogajanja za finančno rešitev Nemčije

Poroka in umor zaradi velike dediščine

Zločin, ki se je v vsej svoji nizkotnosti razkril po treh letih

V Olomucu so po treh letih odkrili zločin, ki bi s svojo snovjo nudil primeren sužet modernemu romanopiscu. Ondotni mesar in gostilničar Peluha je umoril svojo 17 letno ženo, ki ga je vzela iz ljubezni v zakon, dočim je na računal samo s četrtilijonsko dediščino, zapuščino po njenem očetu.

Peluha je peljal Josefino, ki se je tedaj pisala Doukoupl, pred oltar v maju 1928. Tičal je do vratu v dolgovi in je sprevidel, da se ne bo izkopal iz njih drugače kakor z bogato nevesto. Vendar so se kmalu po poroki pojavile težave: varuh mlade žene ni hotel možu izplačati vsote, ki se je glasila na njeno ime. Zato se je poslužil Peluha posebne taktike. Postal je sirov, zanamrjal ženo in jo pretepal. Ona mu je bila navzlic temu pobožno vdana ter ga ljubila kakor prej.

Njegova brutalnost se je še povečala, ko je Peluha spoznal Ljudmilo Hanak, sestro mižega železniškega uradnika. Ta ženska je bila zaradi svoje strastnosti čisto po njegovem okusu. S Hanakom sta si bila prijatelja. Zato je ta sprožil misel, naj bi se Peluha rešil nesrečne žene nasilnim potom. Svetoval mu je, naj vzame Josefino s seboj na železniško vožnjo in jo vrže iz vagona ter simulira nesrečo.

Tako daleč se Peluha ni upal. Šele ko je šel l. 1928. na vojaške vaje in mu je Hanakova povedala, da zdaj ne bo delj čakala nanj, se je podvil in se odločil za nasilen korak. Povabil je ženo v Olomuc, bil z njo zelo ljubezven ter ji hinavsko prigovarjal, da mora nekaj storiti, da prideta do denarja. Priporočil ji je, naj simulira samomor. Žena, iznenadena po toliki prijaznosti, se je vdala sladkim besedam. Napisala je tri pisma. Prvega je naslovlila na oskrbnika. Razložila mu je, da gre prostovoljno v smrt, ker sta z možem v veliki denarni zadregi, on pa zadržuje denar, s katerim bi jima lahko bilo pomagano. Drugo pismo

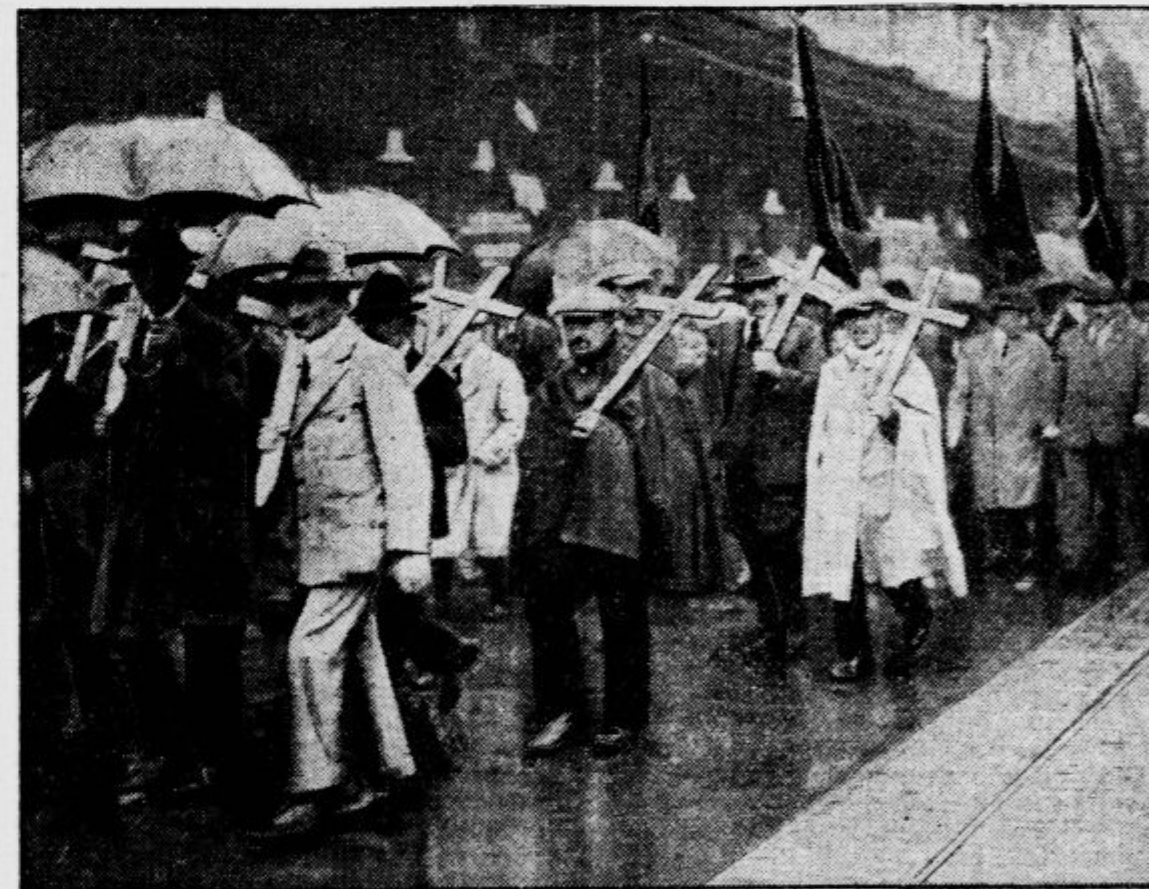
je pisala sorodnikom, tretjega možu. V tem je postavila Peluha za edinega dediča 250.000 Kč z obrestmi, ki so se natekle od poroke. Kakor se je izkazalo pozneje, je vsa tri pisma narekoval ženi mož, ki jo je v zahvalo za njeno prijaznost povabil na izlet z avtomobilom.

Ta vožnja je postala zanjo usodna. Peljala sta se proti Preravi, izstopila iz vagona in šla k reki, ki je plitka in napravi tam blizu ovinek. Nekaj časa sta se poigravala v nizki strugi. Peluha je porabil prihod, nenadoma zgrabil ženo za vrat in ji z roko zamašil usta. Vrgel jo je v vodo in jo tako dolgo tiščal k tlom, da se je zadušila. Potem je pustil, da je truplo splavalo naprej, sam pa se je mirno odpeljal nazaj v vojašnico.

Zaradi pisma, ki so jih prejeli oskrbnik, Peluha in sorodniki pokojnice, se je smrt Josefine registrirala kot samomor. Bilo je sicer nekaj sumljivih znakov, ki so kazali na nasilno smrt, oblast pa je odnehala, ko so ji predložili pisma, ki so razbremenjevala osumljenca v celoti.

Peluha se je kmalu nato oženil s Ljudmilo Hanak, zakon pa je bil zelo nesrečen. Novi svak je tako izsiljeval Peluha, da se je naposled naveličal vsega in zapravljal vse imovino. Zdal, ko je bila potrpežljivost vseh oseb, ki so bile posvečane v zločin, izčrpana, je stopil na plan skrivnostni odvidec v osebi nekega kmeta, ki je videl, kako je umrla pokojnica. Ovdal je Peluhu oblast. Mesar ni tajil in je povedal vse, kar ima na vesti. Z neverjetnim cinizmom je opisal svoje dejanje, obremenil pa je tudi Hanaka, ki je skušal zavestiti pokojnico, a brez uspeha, nato pa zahteval na račun molčnosti od njega vedno nove vsote. Afera, ki se je razkrila šele po treh letih, vzbujala veliko senzacijo in govori se, da pridejo pravici v pest tudi takdi, ki se trenutno še držijo v skrivališču.

Demonstracija 8000 lesenih križev

V Bruslju se je te dni vršila učinkovita in originalna demonstracija: 8000 bivših bojevnikov je korakalo po ulicah z lesenimi križi na ramenih. Križi so predstavljali bojevnike, ki so umrli v vojnem ujetništvu daleč od domovine

Zvestoba do groba

V Absdorfu pri Dunaju se je odigral dogodek, ki zasluži, da se zabeleži zaradi vrtilin 17 letne služkinje Roze Hirschove. Roza je bila na počitnicah pri svojem stricu, ki ima triletnega sina. Z njim sta šla na postajo po teto, ki se je imela pripeljati z dunajskim vlakom. Ko je hlapec prigmel na postajo, se je otrok iztrgal služkinji iz rok in stekel proti lokomotivi. Roza je pohitela za njim, ga tik pred hlapecem vnela za roko in potegnila s tirnice — in poplačala svojo zvestobo z življenjem. Namesto dekča je zagrabila lokomotiva njo in jo vrgla ob tla s takšno silo, da si je zlomila hrbtenico. V bolnišnici, kamor so jo odpeljali, je umrla ne da bi se pred smrtjo zavedla.

Živini je zavdajala

Kmet Ferdinand Mitterbauer v bližini Braunaua je imel zadnje čase smolo, ki si je ni vedel nikakor pojasniti. Živinče mu je poginilo za živinčeto, ne da bi se mogel dognati vzrok pogibanja. Šele ko je propadel na ta način osmi rep iz njegovega hleva in je trpel mož nad 60.000 Din škodo, so prišli ljudje na to, da nekdo živini zavdaja.

Mitterbauer je naznanil stvar orožnikom, ki so začeli poizvedovati. In prišli so na to, da ima roke vmes kmetova sestra, ki živi tik njegove kmetije, a je sprta z bratom. Tajni opazovalci so povedali, da je napojila bratovo živino večkrat iz kadi, v katero je pred tem nasule strupa. Živina je vedno poginila v par urah. Zločinca so zaprli.

Pavijan ugriznil otroka

V 3. okraju na Dunaju je te dni stal pri mostu čez Dunav mož s pavijanom. Držal je opico na pločevinasti škafli, da mu je za denar iz občinstva iskala »srečo v vrečici«. Opica, ki je bila 50 cm dolga in rumenorjave barve, je zamikala 6 in pol letnega fantiča Ferdinanda, sinu neke vdove, da se ji je približal in jo po otroški navadi dražil. Potegnil jo je tudi za rep, in opica, ne bodi lena, je vrnila fantiču mlo za drago. Ugriznila ga je v kazalec in deček je zaradi tega tako zbolel, da zdaj iščejo moža s pavijanom, če ni bila žival stekla.

Vsak dan ena

V kopalnici: »Oprostite gospod, kako se vam priče moja srajca?«

Harry Sinclair Drago:

Seviljski pevec

II.

Ulica Visokih ograj.

Od smrti donne Luz je preteklo nekoliko tednov in Marija Consuelo se je resno pripravljala za pot v Seviljo. Stari španski pregovor pravi, kogar Bog ljubi, mu pokaže Seviljo v pomladanskem sijaju. Vendar ima tudi jesen v tem mestu solnica in pesmi svoje čare. Marija je potovala v spremstvu patra Junipera in vozeč se po seviljskih ulicah, je skoraj okamenela od začudenja. Njena noga je prvič stopila v veliko mesto in devojka se v tem vrvenju nikakor ni mogla zavedati. Prvič je videla, da so na svetu kraji, kjer se odlične gospe, oblečene v divne in dragocene obleke, vozijo v udobnih kočijah. Videla je, kako sede ljudje na ploščadkah pred kavarnami, kako se lepi moške klanjajo ženskam in podzavestno je obžalovala, da bo kmalu ostavila ves ta blesk in se umaknila za zidove samostana. Obžalovala je, da bo vse to, kar je komaj odkrila, v kratkem za vedno ostalo za njo. Tudi njen spremljevalec je skoraj začutil, da se je v mladi devojki začela upirati ognjevit španska kri prisiljeni zaobljubi. Zato je pospešil korake in se ni ustavil, dokler ni svoje varovanke izročil skrbni negi svoje sestre v samostanu Marije Sedem žalosti...

Minevali so dnevi in tedni in Marija Consuelo se je polagoma privajala novemu življenju. Samostanska enoličnost je bila v mnogem podobna načinu življenja v njenem domu, le da je tu morala česče moliti. Marija je pozabljala osamljeno pristavo, kjer je prebila

najlepše čase svoje mladosti. Po cele ure je stala ob oknu in gledala v daljavo. Pogledi so se ji vračali v smer Gvadalupe, kjer so štrleli v zrak jambori ladij. Sanjala je o daljnjih krajih, o slavi in junaštvu pomorščakov. Razen tega je vsak večer podzavestno, ali napeto pričakovala pesmi, ki jo je v sosednji kavarni De la Mariposa pel topel moški glas.

Kavarna je bila skrita med gostim listjem dreves, ali Marija se je vendar nekega večera s prijateljico popela na visoki zid, nadejajoč se, da bo končno vendar videla onega, čigar glas je tako rada poslušala. Pevca ni videla, pač pa je opazila plesalko, lepo temnopolt žensko, ki je s svojim neverjetno gibčnim telesom znala izraziti vsako misel in vsako željo, ki jo ji je narekovala njena strastna kri. Dovolj je bil, da je dobila ukor, ko so jo zasačili na zidu, da je neznan pevec postal junak njene domišljije. Res je bilo to nekoliko čudno početje za devojko, ki se je radovoljno odrekla življenju, preden ga je sploh spoznala.

Marija se je vsak dan po nekoliko ur vadila v petju in se ni spraševala, odkod naskrat to veliko zanimanje za petje. Zaradi te pridnosti je dobila častno nalogo, da je pela solo pri večernicani.

Vsak večer po večernicah je odšla Marija s svojo prijateljico v park na izprehod. Naj sta izprehajalki še toliko krožili po daljnjih stozah samostanskega vrta, koraki so jih vedno kar sami zanesli proti ograji, kjer se je najbolje čulo petje iz kavarne. Nekega večera jo je prijateljica začela nagovarjati, naj tudi sama zapoje. V zadregi je Marija globoko zardela. Branila se je, češ da bi ji predstojnica tega nikoli ne opustila.

Prijateljica se je lokavo nasmehnila:

»Menda vendar ne misliš, da ti verjamem, da se tako marljivo vadiš samo za večernice?«

Tako je Marija prisiljena spoznala pravi razlog svoji marljivosti.

Odkar se je bila nastanila v Sevilji, je prejela že nekoliko pismen od svojega brata Enrica. Zadnjemu pismu je brat priložil tudi svojo sliko ter ji javil veselo vest, da se skoro vrne domov ter jo pri tej priliki tudi poseti v samostanu.

Gojenkam samostana ni dovoljeno imeti fotografij moških, ali Mariji je predstojnica dovolila, da obdrži bratovo sliko, ker je bil Enrico na bojnem polju. Marijina prijateljica je odslej neprenehoma pripovedovala Mariji kakršenkrat da je njen brat ter jo prosila, naj ji pripoveduje o njem. Tukaj sta se devojki vse česče bavili s posvetnimi mislimi in zanemarjali pobožna razmišljanja.

Marija je to opazila, zato se je začela ogibati svoje prijateljice. Slednja je na našla vedno dovolj prilik, da se ji pridruži in jo sprajša o Enricu:

»Daj, povej mi še kaj o svojem junaškem bratu.«

»Ne, Carmen, greh je misliti na moške,« se je branila Marija.

»Seveda,« je ujedljivo odvrnila Carmen. »Vidim, da je prepovedano govoriti o moških, škoda je le, da tvoj brat ni pevec.«

Marija se je zdržnila pod ostrim udarcem prijateljicega zasmeha in na oči so ji stopile solze.

»Oprostite mi, Marija, nisem te hotela žalostiti,« jo je prosila prijateljica, videč Marijino muko. Prijela jo je okoli pasu, jo mirila in jo slednjič prisilila, da sta sedli na široko, z mahom obrastlo klop. Polagoma se je mračilo.

Ulica je popolnoma utihnila, le iz daljave so se še čuli težki koraki nočnega čuvara.

Na starem mavrskem zvoniku Giralda je ura odbila sedem.

Sport

Deveto kolo

nogometnega tekmovanja po ligah za državno prvenstvo je za nami. V vseh treh ligah nam je dalo dokaj presenetljivih rezultatov. V prvi vrsti so seveda važni vrhovi tabel, t. j. tista mesta, ki prihajajo v postev za jesensko ožjo konkurenco za državno prvenstvo. S tega vidika je položaj v naši in vojvodinski ligi že precej jasen, in če ne bo nepredvidenih komplikacij, so štirje konkurenti za jesensko tekmovanje že kolikor toliko določeni: Concordija, Gradjanski, Hajduk in Mačva.

V naši ligi je močeno presenetil neodločen rezultat Ilirije s Hajdukom. Do predzadnje minute drugega polčasa se je nahajal Hajduk z boljšo razliko golov pred Gradjanskim na drugem mestu, usodepolna Kosakova bomba pa mu je v zadnjem trenutku odgrnila eno celo točko — in Hajduk je zdrknil nazaj na tretje mesto.

Uspeh Ilirije proti Hajduku, ki smo ga že v »četrtašnjem« Jutru primerno ocenili, je prav toliko dragocen kot poučen; dragocen, ker je Ilirija z njim rehabilitirala sebe in ljubljanski nogomet, poučen, ker smo se mogli na lastno oči prepričati, kako je respekt pred renomiranim nasprotnikom velevažen činitelj s katerim se nam je v prvi vrsti boriti, in kako je možno uspeti tudi v borbi s tem in takim činiteljem. To je šolnina, ki jo moramo sproti plačevati za izkustva in ki nam bo donosila obresti šele v bodočnosti.

Neuspeh Primorja v Zagrebu je iznenadil zbog svoje višine. Tako Concordija kot Primorje sta imela po težkih porazih prejšnje nedelje dovolj vzroka, da se resno potrudita. Zdi se, da si je bilo tega v svesti samo zeleno moštvo, dočim so se črno-beli zadovoljili z vlogo objekta, ki nudi priliko za rehabilitacijo in — dobavlja prepotrebne točke.

V naši ligi je situacija krepko obeležena po presledku v sredini. V vrhu so Concordija, Gradjanski in Hajduk z medsebojno razliko ene točke, sledi z razliko štirih točk Hašk, kateremu se na koncu priključujeta Primorje in Ilirija tudi z razliko po ene točko. Najprej šanse za prvenstvo lige ima Gradjanski, ki je do slej izgubil šele dve točki, dočim sta Hajduk in Concordija prepuščila že po pet točk. Hašk ima še možnost — vsaj teoretično — da se povzpne z boljšo razliko golov pred Concordijo, če zmaga v vseh treh tekmah, ki jih še ima odigrati, in če Concordija svoji dve tekmici izgubi. Drugo se ev. utegne zgoditi, prvo je težje, kajti Hašk igra še s Hajdukom v Solitu. Pri morje in Ilirija pa se bosta najbrže med seboj pomenili za poslednje mesto.

V beograjski ligi je predvsem zabeležiti visoko zmago BSK-a v Dušanovem gradu, drugi dvoštevilni rezultat vsega tekmovanja po ligah. BSK, edino še neporaženo moštvo v vsej konkurenci po ligah, krepko vodi in je svojega končnega uspeha več kot siguren. Jugoslavija je s Sokolom samo remizirala in tako zdrknila na tretje mesto, dočim se je na drugo vrnil Sašk po ponovni zmagi nad lokalnim rivalom. Ta liga da dva konkurenta za jesensko ožje tekmovanje in se bo bila za drugo mesto še vroča borba med Saškom, Jugoslavijo in Slavijo. Razvidno je to iz najnovejše tabele:

BSK	6	6	0	0	36:5	12
Sašk	7	4	0	3	19:15	8
Jugoslavija	6	3	1	2	15:13	7
Slavija	6	3	0	3	7:14	6
Soko	7	1	2	4	9:15	4
Jug	6	0	1	5	6:30	3

V vojvodinski ligi doslej niso poznali pardaona: igrali so hazardno aut — aut, rešitev niso dopuščali. Zato je vsaj v toliko po ene točke. Najprej šanse za 2. ki sta si ga privoščila Sand in Gradjanski. V ostalem je precej iznenadil težak poraz Bačke v Osijeku, dočim je Mačva, tudi na tujem terenu, gladko odpravila Obilica. Kljub temu Mačva še ni povsem na zeleni vejici, Bačka jo lahko pod ugodnimi okolnostmi še vedno dohiti in prehit. Zelo se je potisnila v ospredje tudi Vojvodina, vendar ta s Slavijo vred zaradi dosedanjih premočnih izgub ne prihaja več resno v postev za prvo mesto, ki kvalificira v tej grupi za udeležbo v jesenskem tekmovanju. Položaj vojvodinske lige:

Mačva	9	8	0	1	16:6	16
Bačka	9	6	0	3	18:13	12
Vojvodina	9	5	0	4	25:15	10
Slavija	9	5	0	4	19:16	10
Gradjanski	9	4	1	4	21:15	9
Sand	9	3	1	5	16:14	7
Obilica	9	3	0	6	15:26	6

Za prihodnjo nedeljo je spored zopet zelo bogat. Igrale se bodo tekme: Zagreb: Hašk : Primorje; Solit: Hajduk : Gradjanski; Beograd: Soko : BSK; Sarajevo: Sašk : Jugoslavija; Skopje: Jug : Slavija; Sabac: Mačva : PSK; Veliki Bečkerek: Obilica : Vojvodina; Subotica: Bačka : Gradjanski; Osijek: Slavija : Sand.

Sportne zanimivosti

Bagneres-de-Bigorre, 15. julija.

Lahka atletika

Eriksen je zboljšal v Helsinkforsu finški rekord v metu diska na 48.11 m.

Pri pariških lahkoatletskih prvenstvih je zboljšal Saint-Pé francoski rekord v metu kladiva na 43.54 m.

Ladoumeque je postavil v Parizu nov svetovni rekord na 2000 m v času 5:21.8, dočim je bil prejšnji 5:23.4.

Švicarski sprinter Vogel je zboljšal državni rekord na 100 m v 10:7.

Finac Lehtineu, ki je nova severna zvezda, je tekel 5000 m v 14:31.7, kar se približuje za 5 desetink Nurmijevemu svetovnemu rekordu. Da je dober tudi na 1500 m, priča rezultat 3:52.

Ladoumeque je na velikem lahkoatletskem meetingu v Stockholmu postavil nov svetovni rekord na 2000 yardov (4:52).

Stari rekord (iz leta 1903.) je imel Anglež Shrubbs (5:7.2).

Američan Percy Beard je zboljšal Wenistromov (Šved) rekord v teku na 110 m leše na 14.4.

Pri ameriških lahkoatletskih prvenstvih je zmagal v metu kroglice Brix s 15 m 45 cm.

Nogomet

Leta 1933. bodo priredili ob priliki svetovne razstave v Chicagu velik nogometni turnir, kamor bo povabljenih veliko evropskih držav.

Profesionalni klub »Attila« iz Miškola na Madžarskem je bil postavljen iz 1. mesta 11. lige na zadnje, ker so njegovi člani voditelji podkupili nekaj igralcev nasprotnega kluba, da je v prvenstveni tekmi izgubil.

Angleška nogometna reprezentanca je po slabem startu na kontinentu odšla v Kanado, kjer je nedavno že 14. zmagala; to pot nad Winnipeg All Stars s 3 : 1.

Kakor vidimo, se je naš Hajduk kar dobro odrezal v Južni Ameriki. Madžarski Uppest sprejema poraz za porazom; tako je v Montevideu izgubil s 3 : 1. Prav tako je bil tenen drugi madžarski klub, Ferencvaros s Sao Paulu ob brazilske reprezentance s 6 : 1.

Ferencvaros je dobil prvo tekmo v Južni Ameriki proti klubici Palestia Italia s 3 : 2, zato je na drugega dne kar s 5 : 2 izgubil revanche.

V Vatikanu so ustanovili nedavno prvo nogometno moštvo.

Ker Ujest ni v Južni Ameriki ničesar opravil, se že vrača domov.

Veslanje

Na Temzi pri Henleju so se vršile tradicionalne kraljeve regate. Med scullerj je zmagal olimpijski prvak 1928 Kanadee Pearce, ki je bil za razred boljši od vseh konkurentov. V četvorkah je zmagal London Rowing Club nad italijanskim Plaisance kar s štirimi dolžinami. Poraz italijanskega moštva je tem občutnejši, ker valja kot najboljši na »kontinentu«.

Tenis

V oktobru bo prišla grupa ameriških profesionalcev gostovat v Berlin, kjer bo nastopila v Sportplacatu. Glavna reprezentanta bosta W. T. Tilden in Vincent Richards. Prišel bo pa najbrže tudi Karl Koželuh.

Plavanje

V vater-polu je Madžarska premagala Češkoslovaško s 7 : 0. Kakor je videti, je bila zmaga lahka. Po matchu se je pripeljal neprijeten incident. Evropski prvak dr. Baranyi ni namreč vrtel samo jezika nad sodnikom, temveč tudi roki, zdaj bo pa odgovarjal pri pravih sodnikih.

Francozinja Godard je plavala 400 m prosto 5:49.6. Mlle Masson je dosegla na 200 m prsno čas 3:29.4. K tema novima francoskima rekordoma moramo pristeti še Tarisovo svetovno znamko na 300 m v 3:27.6.

Pravi drobšč

Izborni igrači hokeja na ledu, Kanadee Blackie Watson, bo treniral to zimo švicarsko moštvo Grasshoppers iz Züricha. Imenovani igrači je bil dolgo vrsto let kapetan kanadskega moštva, ki je kakor znano, najboljši na svetu.

V Franciji govorijo, da bo država nazkazala 2 milijona frankov kot predujem za zimsko olimpijado ob Lake Placidu; 5 milijonov pa za glavno olimpijado v Los Angelesu. Kdaj bomo mi toliko žrtvovali za sport?

R.

Nedeljski sport v Celju. V nedeljo popoldne se je v sportu v Celju prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in Atletiki. Tekma je končala z zmago SK Celja s 3 : 1 (2 : 1). Sodnik g. Wagner je moral izključiti tri igralce Atletikov zaradi presurovega in nesportnega obnašanja. Zato pa je skušala publika ogražati sodnika. Moštvo SK Celja je zlasti v drugem polčasu igralce Atletikov v lepi igri visoko nadkriljevalo.

Koturški savez kraljevine Jugoslavije, Triglavski pododbor vabi vse kolektarje, na sestanek, kateri se vrši v sredo, dne 22. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Slokar« v Domžalah.

Službene objave LHP. Verificirajo se ex praesidio s pravom nastopa 24.VII. 1931. za TKD Ateno Fani Girzel in Vida Lenšček ter za SK Ilirijo Klopčič Karla in Matul Zvonka; s pravom nastopa 24.-X. 1931. se verificirajo za TKD Ateno Petrič Mara. — TKD Ateni se dovoli odigranje prijateljske tekme s HSK Concordijo dne 18.-VII. v Zagrebu ter mednarodne tekme s SK Slavijo iz Prage, dne 4.-VIII. v Ljubljani.

SK Ilirija (damska sekcija). Opozarjajo se vse članice lahkoatletske in hazenske sekcije, da se vrše odslej naprej treningi vsak tork in petek ob 18.30 pod vodstvom g. prof. Ulage. Treningi so za vse članice strogo obvezni.

SK Svoboda. Danes običajni trening I. moštva, rezerve in juniorjev na igrišču Primorja. Trening se prične ob 17. Opozarjajo se igralci, da izda garderoba za treninge le drugo garnituro dresov, dolenic itd.

SOKOL

Velik sokolski praznik v Aleksandrovem na Krku

Kdo se ni šielal o junaških Aleksandrovčanih, ki so v vsakem pogledu pravi narodnjaki in naprednjaki. Tu je že od nekdanj najmočnejše sokolsko društvo, ki proslavlja letos svojo največjo slavo. 1. in 2. avgusta bo odprlo svoj prelepi dom, razvilo društveni prapor in praznovalo 20-letnico obstoja. Poudariti je treba, da se je dom dogradil v času, ko je tukaj besnela najhujša protisokolska borba.

Praporu bo kumoval junaški Beograd, ki je že odredil dva odposlanca. Obenem se bo vršil zlet treh sokolskih okrožij, a sodelovala bo vojaška godba s Sušaka.

Aleksandrovo kot kopališče ima prednost s svojim lepim položajem. Plitko in peščeno dno je primerno za otroke in neplavalce. V sredi zaliva je položen prekrasen otoček Košljun — drugi Bled, ki človeka vabi v senco borovega gozda. Z ozir na omenjeno sokolsko proslavo bodo tukajšnji hoteli »Restavrant Orlić«, »Hotel Frankopan«, »Vila Lucija« in »Triglava« dali vsakemu Sokolu znanen popust pri celodnevni oskrbi. Bratje in sestre ter prijatelji Sokolstva, uredite svoja letovanja tako, da boste lahko prisostvovali naši redki proslavi. Na morje, klič vas Sokol na Jadranu.

—Mihec.

Sokolsko društvo Kočevje naznanja vsem članstvu, da je izredni občni zbor, doleten za 23. t. m. pri Beljanju, odgoden.

Sokolska četa v Sv. Jernju bo priredila v nedeljo 23. avgusta prvi javni nastop, združen z vrtno veselico. Vabljeni so sosedna društva, čete in Sokolstvo naklonjeno občinstvo.

Sokol v Vitanju. Dramski odeček našega mladega društva je 18. in 19. t. m. uprizoril dve dobro pripravljeni burki: »Dva gospoda in en sluga« ter »amoklejev meč«. Igralci, brata Košer in dr. Silan ter sestra Husova so si snov duševno popolnoma prilastili in jo podali tako glede glasovne dinamike, tempa, gest in mimike upravnostno ter izvalili iz občinstva obilo smeha in priznanja. Naravnost presenetil nas je prvi nastop dr. Silana na tukajšnjem odru. Z idealno figuro in gročkim glasom združuje v sebi še obilico odličnih igralških kvalit. Sestra Pirhova in brata Ankele in Hörli so pokazali, da utegnejo postati še kdaj prav dobri igralci. Rečija je bila v rokah brižnega in rutiniranega prosvetarja br. Koserja, ki je s tem častno zaključil svoje vsestansko udejstvovanje prej pri Čitalnici in sedaj pri Sokolu. Odhajajoč k vojakom zapušča nenadomestljivo vrzel. Zelimu mu srečno in uspehov polno prihodnost.

Za Sokolski dan v Gornjem gradu so nadalje še darovali 10.000 Din Ziplin Josipina, Gornji Grad; po 1000 Din Kolenc An-

ton in Presečnik Franja, oba Gornji grad; 500 Din Tratnik Jože, Gornji grad (skupaj 1000 Din) in 100 Din Podpečan Anton, Ljubno. — Sokolski propagandni pešizet v Bočno se bo vršil v nedeljo 26. t. m. Ob 15. bo na vrtu g. Zmavca telovadni nastop vseh oddelkov. Zbirališče pred šolo v Gornjem gradu, odkoder je ob 13. skupni odhod. Vabimo k obilni udeležbi.

Iz življenja na deželj

SV. KRIZ PRI LITJI. Ob zaključku šolskega leta je priredila tukajšnja šolska mladina z učiteljskim razstavo in vidovdanskim proslavo. V okusno okrašen šolski sobi so bila razstavljeni ženska in deška ročna dela, stene pa so krasile številne slike iz življenja živalstva in rastlinstva. Popoldne se je vršila igra »Snežulčica«, pred njo pa so bile deklamacije, ki jih je spremljal dobro izvežbani šolski pevski zbor. Ljudje so v trumah prihajali k razstavi, občudovali in hvallili izdelke, popoldne pa napolnili slavnostno sobo do zadnjega kotička. Po izjavi staršev, ki so glasno dajali duška svojemu presenečenju, je bila ta razstava in prireditev najpešja, odkar obstoja tukajšnja šola. Za deška ročna dela gre posebno priznanje Ljubici Uršičevi, za deklisla pa Joži Pakovi, Jakličevi in Jeretletovi. Vsekakor je bila prireditev dokaz smotrenega dela vsega učiteljskega, posebno še agilnega in neumornega šolskega upravitelja Venceslava Perka, ki je krasno uredil šolski vrt in kot dober pevec šolski pevski zbor, ki ga že več let uspešno vodi; v letošnjem šolskem letu pa je zrastle pod njegovo spretno roko in čopičem ljubek stalni šolski oder, katerega stroške je poravnal pretežno s prispevki, ki jih je nabiral ob božičnih počitnicah, ostanek pa z vstopnino. Poleg teh in uradnih dolžnosti najde še toliko časa, da je aktiven član skoro vseh tukajšnjih društev in da vodi šolsko in kmetijsko podružnično drevesnico za izboljšanje in napredek zaostalega, a tu zelo potrebnega sadjarstva. Naše učiteljsko z upraviteljem je na prvi poti in vzgoja mladine v najboljših rokah.

RIMSKE TOPLICE. V soboto zvečer se je vršil koncert v veliki dvorani tukajšnje kopališča v korist kopališke kapele. Koncert se je pričel ob 20.30 in je trajal do 22.30. Na programu so bile izbrane točke. Sodeloval je prof. Zamola. Po končanem koncertu so sledili plesni komadi in se je razvil prav družaben večer. Istotako so bili pri koncertu sodelovali gg. konservatoristi iz Ljubljane, ki vodijo kopališko salonsko kapelo. Vsa prostorna dvorana je bila do zadnjega zasedena in so bili igralci burno akklamirani.

ST. JURJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Za 14. t. m. ob 8. je bila eklična slavnostna občinska sej nase trške občine. Na dnevnem redu je bilo imenovanje zaslužnega našega rojaka finančnega ravnatelja gospoda dr. Jožeta Poveleja in obeh najvišjih predstavnikov naše banovine, bana g. dr. Draga Marušiča in podbana g. dr. Otmarja Pirkmajerja, za častne občane trške občine. Trg je bil ves v državnih trobojnicah in občinski seji so prisostvovali razen polnoštevilne občinskega odbora predstavniki uradov in najuglednejši tržani. Sejo je otvoril in vodil podžupan gospod Mastnak. Predlog o imenovanju je utemeljeval član občinske uprave g. Drole, nik in orisal velike zasluge teh odličnih javnih delavcev za ožji naš okoliš kakor za vso lepo našo banovino. Ob tej priliki so se tudi izročile diplome pred kratkim imenovanim častnim občanom in odklonjancem. — Pravkar je dokončan del nove banovinske ceste do železniškega prevoza. Cesta je moderno preurejena, 5 m na široko tlakovana in izravnana. Ta del ceste je jako obremenjen in je bil že skrajni čas temeljite popravne. Poleg ceste je napravljena tudi pešpot. Ob vsakem deževju smo morali v tem najlepšem in najprotnem delu našega trga do členka ga-

ziti blato, sedaj smo te nadleže rešeni. Zahvaljujemo se banski upravi, da je omogočila ta dela, in prosimo, da je interesu gospodarskega napredka vsega južnega dela celjskega sreza pospeši dela na gradnji se banovinskih cest, tako da bo ta potrebna cesta še letos dogotovljena vsaj do Sv. Jakoba.

ST. PAVEL PRI PREBOLDU. Gospa Plankova je nabrala za Ciril Metodovo družbo ob priliki odhodnice g. Sctorja 124 dinarjev. Lepa hvala!

LJUTOMER. V petek, 17. t. m. smo položili k večnemu počitku malega Stojanovega Zdenka, ki je umrl po dolgem in mučnem trpljenju. Pred letom se je pričela javljati bolezen, v teku katere so mu zdravniki amputirali eno nogo, da bi ga rešili. Toda zaman, črv boleznij je glodal dalje v njegovo telesu in poprej tako živahni in simpatični fantič je neprestano hiral, dokler ga ni smrt rešila vseh muk. Na zadnji poti ga je spremlilo veliko število odraslih in otrok, sokolskega naraščaja in njegovih součencev. Mladinski zbor Glasbenega društva je zapel dve žalostinki, ob grobu pa so govorili šolski upravitelj g. Mihal, učence Šuma in starosta Sokola dr. Stajnko. Krsto malega Zdenka so zagnili številni venci in šopki. — Pred kratkim smo poročali, da nič ne gradimo, pač pa popravljamo in lepšamo svoje hiše. Tako je g. Zacherl izoliral zidove svoje hiše in jih dal nanovo ometati in popleskati. Enako je renoviral svoje pri-slopje gostilničar Strasser. Precej je še hiš v našem mestu, ki so nujno potrebne popravil in lenše zunanosti. — Tombola galskega društva bo v nedeljo 23. avgusta popoldne na Glavnem trgu. — Suša je bila že prav huda in občutna. Na Murskem polju je usahnila celo vrsta studencev, koruza in krompir sta že venela. Nekaj močnih nalivov je rastlinstvo precej osvežilo. Ponekod poganja ajda že iz tal. Najlepše še so gorke — samo bat se je, da ne bo vino imelo nobene cene. Tudi otave ne bo. Krme bo zato nedostajalo in kmetje bodo morali prodajati živino, ki že itak nima prave cene. Teleta plačujejo izvozniki od 5 do 6 Din za kg, tako dobi kmet za tele 250 do 300 Din. Cena govedinj je zdaj padla in znaša 12 Din. Žetev je bila za polovico slabša od lanske. Še huje je v Prekmurju na bolj peščeni zemlji. Kuruza sega človeku nekaj nad kolena, pa že cvete. Pridelek bo slab. Tudi krompirja, glavne hrane širokih slojev, ne bo mnogo.

Zbiranje ponesrečene zračne pošte

Francoski zbiratelj znamk kažejo v zadnjem času posebno zanimanje za takšne znamke, ki izvirajo od pošte na ponesrečenih letalih. Čim večja je bila katastrofa, tem višjo ceno imajo v njihovih oreh takšne znamke. Najmanj 2000 Din je n. pr. cena znamk, s katerimi je bila frankirana pošta na letalu ameriškega admirala Byrda, ki je hotel napraviti polet preko Atlantika, a je pri Vers-sur-Mera padel v morje. Za znamke s pošte, ki se je ponesrečila ob drugih podobnih prilikah pa plačujejo zbiratelji še mnogo višje cene.

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 27. julija 1931 ob 11. uri dopolndne nabavo:

200 m litoželeznih cevi s flanašami 100 mm

Pogoji se dobe pri podpisani. 9356

IZ PISARNE DIREKCIJE DRŽAVNEGA RUDNIKA VELENJE.

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža gosp. Fr. Birka, strojevodje v pok., sem prejela od podpornega društva

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

